

ПРОМІНЬ

БагунД
59

Ч. 11

1960

ЛИСТОПАД — NOVEMBER

ПРОМІНЬ

Рік 1

ЛИСТОПАД, 1960

Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталка Когуська

Річна передплата в Канаді \$3.00

Поза Канадою 3.50

Поодинокі члени35

Передплату висилати на адресу:

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Bldg.

Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

PROMIN

Vol. 1

NOVEMBER, 1960

No. 11

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Bldg.,

Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee

Natalka Kohuska, Editor

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada \$3.00

Subscription in other countries 3.50

Single copy35

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

З М І С Т

Віра Ворскло — Мово ти моя співуча	1	Відділ для дітей	23
3 Конгресу Інтернаціональної Жіночої Ра-		Українці Канади будують пам'ятник	
ди в Істамбулі	1	Т. Шевченкові	25
Лада Могилянська — Осіння поема	4	Орися Надія Іванець	26
Лариса Мурович — Голос Дзвона	4	Елизабет Бонд	26
С. Качмарська — Марія Башкирцева	5	Примірні Хрестини	26
Ольга Кобилянська — За ситуаціями	9	А. Курдидик — Нарешті — Вишивані	
Лариса Мурович — Животворне зілля	12	вечерниці	27
П. Вуглаїв — Виховання маленьких дітей		Є. Жучкан — Прощальна гостина	28
в українській родині	13	Наталя Базюк — 34-ті роковини жіночого	
Д-р В. Я. — Падагра	17	тов. в Едмонтоні	28
І. П. Барченко — Хемічний склад і призна-		А. Мельник — Громадське свято	30
чення їжі	17	Річні звіти	30
Відбулось два окружні з'їзди	18	Для наших господинь	31
Olenka Negrych — Olha Kobylianska	19	Декоративна обвідка	33
Olenka Negrych — Our participation in Ca-			
nadian Organizations	21		

Обкладинка роботи Вадима Доброліжа.

ПРОМІНЬ

РІК I.

ЛИСТОПАД, 1960

Ч. 11

Віра Ворскло

МОВО ТИ МОЯ СПІВУЧА. . .

Мово ти моя співуча,
Ти хмільніш вина,
Мова солов'їв жагуча
Не гарніш вона.

У тобі хлюпоче жито
Морем без кінця,
У тобі дзвенять копита,
Запах чебреця.

І грізніша ти від бурі,
Як ведеш у бій.
Мово-пісне, дзвін бандури,
Голос дорогий.

І коли кипить робота, —
Капа піт з лица,
Лине пісня — вітру дотик
Освіжить серця.

І коли спадає тиша
На стежок разки,
Мама спів маля колише
Тче із слів казки.

Мово-пісне, чарівнице,
Ніжна, як весна,
Це твої щебечуть птиці
У моїх піснях.

Слів таких не знаю пишних,
Ніжних, як твої,
Де духм'яно пахнуть вишні
В дзвонах солов'їв.

Ти думок колишеш дзвони,
Мрії заметіль,
Це твої м'які долоні
Мій здіймають біль.

3 КОНГРЕСУ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЇ ЖІНОЧОЇ РАДИ В ІСТАМБУЛІ

Очі цілого світу з великими надіями повертаються сьогодні до провідників різних країн, різних націй, різних частин світу. Неспокій між народами світу впливає тривогу в мільйони населення по різних краях. Відбуваються одні за другими засідання Об'єднаних Націй, з'їзди і конгреси всесвітнього значення.

Найбільшим гаслом таких міжнародніх зібрань є змагання за тривалий мир, за полегшення спірних питань мирною дорогою. Війни ніхто не хоче, війну п'ятнують як пережиток, варварство. Ідуть постійні переговори про роззброєння, про світову контролю. Людство всіма силами прямує до того, щоб положити край кривавим, нищівним війнам раз назавжди.

І на Конгресі Інтернаціональної Жіночої Ради, що відбувся в місяці серпні ц. р. в столичному місті Туреччини — Істамбулі, провідні жінки, представниці різних країн західного світу, як одну з головних точок на програмі Конгресу поставили гасло за мир, за Об'єднані Нації. Конгрес рішуче поставився до існування Об'єднаних Націй і що лише таким способом можна знайти спільну мову одних народів з другими. І не тільки до самої потреби існування Об'єднаних Націй поставився цей світовий Конгрес жіноцтва, але й до скріплення і підсилення цієї всесвітньої організації. Бо лише вона одна може усунути вічну журбу, страх і напруження народів та принести заспокоєння й надії.

На цей Конгрес Інтернаціональної Жіночої Ради до Істамбулу їздило з рамени Канадійської Національної Жіночої Ради 10 делегаток. Одною з тих делегаток була українка, пані Галья Гнатишин, дружина сенатора Гнатишина з Саскатуну, голова Саскатунської Жіночої Ради й одна з провідних членок Союзу Українок Канади.

Короткий репортаж пані Гнатишин про по-

На офіційнім відкритті Інтернаціональної Жіночої Ради в Істамбулі — перший ряд зліва на-
право: лейді Гофіз Майджіт — Пакістан, лейді П. Суфі — Пакістан, Янутаї Кулоскар — Індія.
Другий ряд: пані Галя Гнатишин — Канада, панна Анна Вейр — Канада, пані Терні Отсукі —
Японія.

бут в Істамбулі і самий Конгрес появився був у "Саскатун Стар Фінікс" з 21 вересня. У своїм репортажі до "Променя" пані Гнатишин пише і про Конгрес і про свої спостереження з побу-ту в Туреччині. Репортаж з побуту в інших краях Європи, які вона відвідала в часі своєї подорожі, появиться в наступному числі жур-нала "Промінь".

Туреччина — пише пані Гнатишин — це міст між східною і західною цивілізацією, як культурно, так і географічно. Лише кілька кра-їн у світі мали такий довгий період успішного розвитку цивілізації, датуючи від 6,000 д. Х. Як наслідки цього культурного в історії ба-гатства турецькі міста повні античних пам'яток, релєквій, монументів великих художників, які там збереглися і все це робить цю країну та-кою чарівною, а особливо це таке пригоже міс-це для такого Конгресу як Інтернаціональна Жіноча Рада.

Щодо самого Конгресу, то він відбувся, можна висловитися, величаво. В нім було за-репрезентовано 45 країн і кожна з них мала по

кільканадцять делегаток, деякі числом делега-ток більші, інші менше. Ось деякі цікавіші з тих країн: Аргентина, Бурма, Індія, Гаїті, Па-кістан, Уганда, Гана, республіка Таго і Цейлон. Представниці з Камбодія, Індонезії, Японії і Тунісії були як вільні обсерватори Конгресу.

Цікаве явище, що делегація з ССРСР, ані жадної країни з поза залізної куртини на Конг-рес не приїхала.

Цей величавий збір провідного жіноцтва вільного світу, різних рас, культур і національ-них характеристик робив колоритне враження. Більшість жінок були одіті у свої національні убрання. З поведінки і розмов можна було зав-важити, що кожна з делегаток це жінки з ви-сокою освітою; ось хоч би те, що сесії прова-дилися у двох мовах — англійській і французь-кій і що одна або друга мова знана учасницям.

Пані Гнатишин входила до чотирьох комі-сій, в програму яких входили такі питання, як світовий мир, здоров'я, освіта, виховання, дім, організація. І не робить різниці, з якої країни походили представниці, ці питання були одна-

ково спільні для жінок всіх країн, рас, проблеми їх подібні до себе, шукаючи на них розв'язки у цій світовій жіночій парляменті.

У питаннях тривалого миру жіноцтво світу сильно відчуває, що для того, щоб зберегти людство від катастрофи, війни, провідники світу мусять знайти спосіб спільної мови і спільного порозуміння. Таким місцем мусять бути Об'єднані Нації, що своїм порядком і силою установили б тривалий мир. Жіноцтво світу мусять поставити рішучі вимоги, домагання, хочби дорогою протесту проти війни й агресії, в якій би формі вони не приходили.

В питаннях здоров'я Конгрес ствердив, що поширення і поступ в науці медицини, кваліфіковані спеціалісти та організації здоров'я, поліпшення умовин, санітарна обслуга причинилися дуже багато до кращого здоров'я людства. Але все ж таки є ще багато не зробленого в цій напрямі. Побільшення смертностей на недугу рака стає причиною тривоги людства у різних країнах. Треба присвятити більше уваги для умового здоров'я, розглядаючи причини, як напруження, поспіх модерного життя, що тяжко впливає на нервовий стан багатьох людей в багатьох країнах.

Освіта, це також сумне явище в деяких країнах; ось хоч би те, що 80 відсотків, або 250 мільйонів дітей на Далекому Сході не одержують грамоти. Цю вимогу треба якнайскоріше заспокоїти і дати нагоду всім верствам суспільства користати з школи, з освіти.

Дуже цікава сесія була присвячена темі: "Вільний час у молоді і неповнолітні злочинці". Цю справу зреферувала маркіза Рідінг з Великої Британії, яка мала до діла з різними галузями на цій полі.

Виглядало, що проблема молоді, як вона проводить свій вільний поза школою час є широкого світового значення, бо ці питання охоплювали широкі кола учасників Конгресу та викликували живу дискусію. Найбільший натиск таки зроблено було на дім — дім, родичі відповідальні за виховання і що дитина повинна бути скерована і заохочувана вживати вільний час корисно. Друге, організації старших відповідальні за те, щоб дати молоді приміщення для забав, спорту і вільного вибору замішування.

Крім загальних сесій і засідань комісій учасниці відбували деякі екскурсії, щоб побачити пам'ятки та більші цікаві місця, а також

На прийняттю в генерал губернатора в Істамбулі, що його улаштували генерал губернатор і пані Рефік Тулга в Істамбулі. Посередині Галя Гнатишин.

бували на гостинах і прийняттях.

Дуже цікавою була екскурсія на кораблі Босфором, де ми минали мальовничі рибацькі оселі, побували на рибнім базарі. Були ми й на релігійній відправі в мошеї, спеціально відокремленій для жінок. Бачили панораму на Чорне море, до якого вхід тяжко замінований.

Цілоденну екскурсію відбули ми до Бурси кораблем, а в Бурсі відбували туру автобусом, де відвідали мечеть (мохаммеданська церква).

В Істамбулі дуже цікаво було побачити, так званий Старий Сераль-гарем, або офіційний палац султана з легендарною колекцією султанових скарбів та найбільшою у світі збіркою порцеляни. Були ми в славнім музеї і мечеті. Взагалі в Істамбулі знаходиться 444 мечетів, або як їх називають—мошеї. Відвідали і св. Софію—Голуба Мошея Гагія, збудована 532 р. по Нар. Христа, в якій знаходяться безцінні мозаїки й фрески. Оглядали ми та робили покупки на Великім Орієнтальнім Базарі.

Тепло й гостинно приймали нас, як турецькі жінки, так і високі урядові установи. Одним з таких величавих прийнятів було прийняття в домі губернатора в Істамбулі.

Конгрес та гостинні прийняття закінчувались останнього дня величавим бенкетом, що його улаштувала Турецька Жіноча Рада.

Як канадійка — закінчує пані Гнатишин свій репортаж, — я відчувала тепле і сердечне відношення де б тільки я не пішла. Канада уважається країною великих можливостей і світлого майбутнього.

До портрету Ольги Франко

В ч. 8-9 нашого журналу з серпня-вересня був поміщений портрет Ольги Франко разом з описом про освітній вечерок і доповідь на нім Анни Ключко. Стаття п. з. "Пам'яті Івана й Ольги Франко в Торонті".

Цією дорогою подаємо до відома, що цей портрет є роботи малярки Катерини Антонович, яка живе у Вінніпегу.

Авторів, чи тих, що надсилають матеріяли до журналу прохаємо завжди подавати ім'я артиста, коли це портрет, а також добре подавати назву студії, коли це фото, особливо тоді, коли це студія українська.

Редакція

Осіньна поема

Так сталося... Порожня і велична
І знов холодне чорная земля,
І на скрижаллях мудрих і одвічних
Вам присуд пишеться, спустошені поля.

Ти хочеш знати, як чуже сумління
Кермує в мороці і зрячим і сліпим:
Це тільки так: в невпиннім шумовинні
Скоритися промінням золотим. . .

Ти хочеш знати, як у лютім герці
Вбивається прекрасне й молоде;
Це тільки так: твоє розбите серце
Знов золотою квіткою цвіте. . .

Ти хочеш знати, як тьмяні мертві фарби
Живуть і дихають від дотику мистця,
Це тільки так: сховай нетлінні скарби,
Пий трунок самоти в коханні без кінця.

Так сталося. . . В утомі без змагання
Ще раз скорилася покривджена земля. . .
Ти хочеш знати, як губиться кохання?
Це вічна радість для таких як я.

Лада Могилянська

Лариса Мурович

Голос дзвона

Ударив дзвін велично і поважно,
На копулах спинився перший тон —
А другий золотом розливсь звиятно
Ще й золотом спливав аж до вікон.

Тон третій двері до нутра святині
Відкрив туди, де тиша ще жила
Йй заграє, як голос той, що з середини
Самого серця — гострий, як стріла.

Стрілою гнавсь до кожної він хати
І кликав вірним, що це Божий день —
Не думав він тоді ще затихати,
Як повні були місця всіх святинь.

Бо громом він гримів, щоб було чутно
Де мертві є і люд, що слух втерів —
На прерії луною йшов могутньо
І в душах всіх він псальмами лунав!

МАРІЯ БАШКИРЦЕВА

У століття народин

Третя з ряду в цім році столітниця з дня народження це геніяльна художниця, прекрасна Марія Башкирцева. Дві попередньо згаданих були: поетеса У. Кравченко та талановита зірка українського театру Марія Заньковецька.

Ці останні дві постаті були ширше знані українському громадянству, Марія ж Башкирцева була знана лише малому колу науковців і мистців. На це склались різні причини, що прочитаємо у біографічній розвідці С. Качмарської, яку поміщуємо. А також була вона перша з художниць українок, яка у минулому столітті виступила у широкому світі та дивувала всіх, як своєю індивідуальністю так і своїм молодим талантом. А це ж був час, коли жінкам ще тяжко було осягнути місце, чи то в мистецтві, чи то в науці.

А нам так і хочеться видобути з мряки десятиліть ці погублені перлини і нанизати їх на рядки нашої історії. Культура ж нашого народу ішла тернистими дорогами впродовж століть. Нарід видавав молоді і сильні таланти, які не раз губились передчасно по дорогах життя.

Хай ця скромна наша згадка про талановиту художницю Марію Башкирцеву відтворить живий образ аристократки українки, що одна з перших понесла у широкий світ ім'я своєї нації та свідоцтво талановитості її народу.

Редакція

Оригінальне життя Марії Башкирцевої, розвиваючи незвичайно скорим темпом мистецьку особистість, яка, зарисована на тлі наших офіціальних мистецьких відносин, зростає від успіху до успіху, збираючи в собі елементи гумору на ніжності елегантного світу, творить новий шляхотний тип.

Творчість Башкирцевої — це аристократичний жест, сіяюча молодість в барвах розцвіта, феєрично ясних, з подихом розкішного саду. Природа, з якої черпала свої творчі сили, колористичні враження, дає їй змогу висловити свою думку з найбільшим смаком та глибоким проявом чуття в кожній хвилині.

Якщо прийняти дату записок, Марія Башкирцева народилася 23 листопада 1860 року біля Полтави. Батько її, багатий дворянин, був маршалком у Полтаві; мати походила з української, колись татарської родини Бабініних, родини дуже шляхетної і старої.

М. Башкирцева. Автопортрет

Перші літа молодості прожила Башкирцева на Харківщині у свого діда, багатого дідича, людини високо освіченої, що змолodu служив на Кавказі.

Рoku 1870 родина Бабаніних-Башкирцевих-Романових виїжджає з України до Флоренції. Відвідує Австрію, Німеччину та Швейцарію, а потім замешкує в Ніцці. Перебування в тому місті мало великий вплив на молоду Башкирцеву. Живучи в оточенні різноманітного населення, різних клас та типів, вона мала нагоду бачити кожного дня перед собою картину постійного калейдоскопу людей та люксового життя.

Марія Башкирцева вже з наймолодшого віку виявляла талант артистки. Весела п'ятилітня дівчинка, співаючи забавляє гостей в салоні, чарує голосом і виразом, і їй пророкують будучність світової співачки. До своїх домашніх учительок вона не мала великого довір'я. Її свободолюбива натура не хотіла підлягати суворим вимогам учительок, які не могли дати їй того, чого вимагали уже тоді її надмірно розвинені здібності. І вже в ранніх молодих роках шукає вона когось, хто б міг їй бути проводарем, хто б міг їй давати вказівки для осягнення її бажань. І вже на тринадцятому році життя вона складає собі програму науки, в яку входить природознавство, філологія і музика. Ще раніше вчитися малювати у майстра киянина Котарбінського. В чотирнадцять років читає класи-

ків, грецькі та латинські твори та здає іспит зрілості. Потім говорить про модерні імітації, знає Колінса, Дікенса, Шекспіра. Однак найбільше цінить греків та латинців. Ніяка модерна книжка, яка б захоплююча не була, не мала для неї тієї вартості, що згадка про Іліаду або опис знищення Трої.

1872 року Башкирцева їде до Італії. Відвідує Рим, Неаполь, Флоренцію. В оточенні пам'яток Мікель-Анджело, Тиціана подивляється їм твори з великим ентузіазмом. Очарована грандіозною архітектурою, висловлюється про панування італійського мистецтва над творами інших народів. Вона в захопленні від палат Строцці, Пітті, подивляється взнеслі твори, портали, галерії Колізея. Пізнає твори Рубенса, Ван-Дейка а найбільше захоплюється свіжою та природньою мадоною Мурильо.

Знайомиться з співаком Фаччіо, який знаходить у неї добрий голос і пророкує їй гарну будучність. Однак Башкирцева не вдовольняється його оцінкою і їде інкогніто до Вартеля, визначного учителя співу. І той з незвичайним інтересом прийняв появу Башкирцевої, повторив слова Фаччіо, давши zarazом вказівки щодо дальших студій.

Башкирцева славилась своїм походженням і родом. Про неї говорили в Німці, говорили і в Римі. Цілий свій вік вона перебуває в найбагатших товариствах пишних палат та віл; сама жвава та весела, зостається завжди ніжною постаттю ясної Псіхе, дитям Велеска.

Рим згадує найкраще у своїх пізніших літах. Згадує святого Петра в освітленні соняшних променів, що дають тіні і ясність такі самі правильні, як архітектонічні лінії стовпів вітваря, соняшних променів, що з поміччю тіней творять в середині храму з мармору храм із світла. З подорожі до Неаполя пригадує цікаві образи Гвідо Рені, Спаньолето і витривалого Бонавентуру. Потім вид на Везувій, Помпею, Кастелламаре та Сорренто.

1876 року їде на Україну. Перебуває в Полтаві в рідних Гавронцях, де знайомиться з кн. Сергієм Кочубеєм і Гамалією — старим українським шляхтичем.

Башкирцева стихійно любить Україну; рідний народ і його минуле; з жалем ставиться до царського уряду, до влади, під якою народ гине: "Бідна земля — але я піду на Україну аж в тій красній землі буде пошана перед людськи-

ми правами, аж коли зможе людина пожиточною бути".

1877 року їде до Парижа, де записується до академії Рудольфа Жуліяна. На початку провідником її був холодний Робер Флері, але його розважний ідеалізм їй не вистарчає, і на неї пізніше впливає скульптор Сен Марсо, живіший та реалістичний. Його вплив відбився найбільше в "Плачущій Навзікаї". Спочатку займається Башкирцева виключно рисунком, а коли опановує ним, — малює.

Через одинадцять місяців одержує в нагороду золоту медаль, яку їй присудили на конкурсі Лефевр, Бугеро, Булянге і Робер Флері. В 1880 році виступає на мистецькій виставці вдруге; тут виставляє "Образ молоді дівчини, що читає, Question de divorce Александра Дюма". Через рік виставляє картину твердого рисунку та теплого, повного життя колориту "Майстерня Жюліяна". Рівночасно малює "Портрет сестри Діни" — проста, але надзвичайно граціозна композиція.

Здібності Башкирцевої розвивалися дуже успішно, і в короткий час праці її зрівнялися з працями учнів академії, які мали за собою техніку кількох років. "Мені здається, що ніхто не любить так всього, як я: мистецтва, музику, малярство, книжки, товариство, сукні, люксус, гомін, тишину, сміх, смуток, меланхолію, любов, холод, сонце, кожнорічну температуру, всі атмосферичні зміни, тихі рівнини на Україні і гори в Неаполі". "Закохана у все і подивляю все. Хотіла би все мати, все обнімати, злитися з усім і вмерти. . . вмерти в знесенню за ту послідню таємницю, — кінець всього або початок божества". Із дальших праць Башкирцевої належить згадати студії на вільнім воздуху, як от "Гостина", "Портрет портієри", "Смерть Орфея". Вона працює також над копіями портретів Рубенса і батька Роберта Флері, великого майстра свого часу.

1883 року виступає під власним іменем і дає картину "Жана та Жак" за яку дістає знову похвалу. В цій композиції представляє двох школярів з нижчої верстви паризького населення. І вже в цій картині виявляється сильний та сміливий талант молоді малярки, який ще більше поглиблюється в чуття в картині "Три сміхи". В жанровій картині "Meeting" малює збори школярів, які, ідучи вулицею, зупинилися у важливій розмові. Композиція уложена в

чотирикутник, виконана надзвичайно влучно що-до рисунку, а також що-до розположення простору й осіб, вражає найбільше великою рівновагою; образ надзвичайно зацікавив виразом облич персонажів та тонкістю правильних контурів. Того самого року Башкирцева займає перше місце між французькими майстрами, а "Meeting" і "Осінь", картина в меланхолійному тоні, спричинили великий розголос, її імени. Жюліян хвалить талант та успіхи своєї учениці, а часописи, свої і заграничні, пишуть про Башкирцеву з великою похвалою.

1883 року малює портрет "Парижанка", в яким виявляється вже яскрава індивідуальність, а через рік картину "Лавка на бульварах" з вільним жестом. Потім належить згадати "Святі жінки при Христовім Гробі", де виявляється розрив з академічним малярством. Річ цікава своєю колористикою, намальована з живим виразом свободної думки.

Крім композицій Башкирцева малює портрети своїх родичів та знайомих, мужчин та дам. З дальших праць слід згадати жанри, як от "Рибак", "Спляча дівчинка в траві", "Чоловік з козою", "Мати, що годую дитину", в якій виявляється вплив Бастієна Лепажа, — модерна композиція, що справляє дуже м'яке враження, цікава колористика й технічне виконання.

Сподівання Башкирцевої стати великою співачкою були б здійснились, але невмолима недуга забрала в неї і гарний голос, і сили. Недуга потрохи де-далі все розвивалась, так що Башкирцева втративши спершу голос, потім тратить потроху слух та зір і через кілька років умирає від сухот на 24-му році життя.

Деякі праці Башкирцевої закупили музеї, як от Луксємбурський — "Meeting" і портрет "Натурщиці", а два пастельові портрети музеї Нерака і Ажана. Перед смертю залишила премію для заслужених мистців. 1887 р. з ініціативи голєндських артистів улаштовано в Амстердамі виставку її праць, де було до 150 експонатів, картин олійних, рисунків, пастелів та скульптурних студій.

"Ніщо не є так як мистецтво з початку і в своїм найбільшій розвитку" казала Башкирцева. Велика туга за знанням і працею тягнеться непереривно ниткою через ціле її життя. Малі успіхи не задовольняють її ніколи, і вона бажає все більшого удосконалення. А природа була для неї щедрою. Осягнувши перші лаври, Башкирцева іде далі за своїм ідеалом і ка-

М. Башкирцева. Meeting.

же: "я хочу мати все, що мені Бог дозволив, я хочу все знати і все розуміти". Вона змагає до того шляхетного виявлення форми, яке дає їй душевну вартість і насолоду. Башкирцева шукає найтонших нюансів окремого складу тіла, але бажає віддати і вираз душі. І таким глибоким проявом чуття віддає правду, яка сяє у всіх працях молодої малярки, приймає все нове, знайдене в технічних студіях і піддає його під оцінку свого серця. Форму любить над усе. Переймається впливом нервового Марсо. Цікавиться скульптурою, бажаючи добре опанувати форму. В малюнках виявляє добре опанування барви й рисунку. В першій збільшує, ступінь чуття, в другій звязує найтонші нюанси відтінків в одну гармонійну цілість. Духом звернена до молодого; як мистець — не ставить проти свободи погляду.

Башкирцева — це постать української малярки, якій доля наказала вийти з українських відносин і стати, згідно із своїм вихованням, світовою горожанкою і яка не мала відваги довго перебувати на Україні. Політичний режим тих часів та реакційний гніт на суспільне життя спинали сильний розмах. "Я вернусь на Україну, казала Башкирцева, але тоді, як уже не буду боятись вигнання".

Незалежна матеріально вона має змогу пі-

знати найліпшу школу Європи того часу. Перебуваючи і зближаючись з життям у Франції, Італії, Іспанії, вона знайомить українське мистецтво з поступовим Заходом. Башкирцева виростає в оточенні творчості модерних напрямків, які проголошують свободу думки, що potwierджує та реалізує мрії минулих днів. Свобода та звільнення від конвенціональних форм дає змогу пізнати свої сили та особистість. Башкирцева могла скорше на Заході познайомитись з новим напрямком мистецької творчості, бо на Україні жилося іще по старому, жилося іще окремим життям зі старими принципами, значно консервативніше, ніж в інших західних країнах, де течії надходили одна за одною з ритмічною поступовістю.

Башкирцева зіставляє свій погляд та спостереження в процесі, що відбувався в творчості того часу. Не менше впливав на неї Бастієн Лепаж, що нові здобутки імпресіонізму переносить на службу думок жанрово-мелодраматичних, яким дає засади натуралізму.

Бастієн Лепаж вклав у молоду душу Башкирцевої багато знання. Цей мистець шляхотного чуття, маляр-поет, твори якого сяють ніжним чуттям, тугою, меланхолійним блеском, який своє чуття ставить вище, ніж природу і її витвори, — домінує над усім і все, домінує у своїм світі, з якого повстають людські призначення. Цей маляр молодості, поезії надає своїм картинам правду, яка пливе з душі щиро-сердечно. З наближенням до його праць відчуваємо подих життя, свіжості та змогу вглибитись у творчість його генія.

Башкирцева малює, вглиблюючись у природу; перейнята нервовим звуком Сен Марсо, підносить його до могутності, але з більшим спадом. Віддаляється від прози, а наближується до ясних легких тонів весни, щоб викристалізувати з життя чари молодості в найсубтильніших рисах. І тим, може, наближається Башкирцева до свого учителя, але Бастієн Лепаж трохи холодніший у барвах, бо вживаючи сірої тіни відбігає від соняшних освітлень та солодких тонів. Башкирцева вставляє особи в декоративне оточення, в якому дає відчуття не лише декоративний вираз і пору року, але життя і спів птахів у природі. Вислів мотиву займає перше місце в картинах, де хоче представити дійсний хід життя. До нас промовляє не цілковитий вираз малюнку, — сама природа без слів, але вираз особи, яка грає свою роль. Таким зосередженням поезії різниться Башкир-

цева від Бастієна, який не концентрує уваги в точках картини. У нього розливається поезія в однаковій мірі вислову. Він не дає природі відчуття даного моменту, але малює її весняну та усміхнену навіть в сумних похоронних обрядах.

Однак сили Бастієна домінують над усім, у представленні людських появ, які прикрашає життєвою правдою, і тим являє собою досконалого аналітика. Все, що є гарне, ніжне, поетичне в мистецтві нагадує цього майстра-поета.

Башкирцева подивляється інтелігентність Бастієна: "Бастієн обсяжний у фрази, дотепний як мальовило". У своїм "Meeting'y" Башкирцева наближається до Лепажі; хоч сюжет взятий з природи — дуже звичайний. В інших працях студіює себе, вибирає мотиви, про які ніхто їй не говорив. У "Святих жінках" малює так зрозуміло вираз обличчя, з глибоким перейняттям болю, в яким після внутрішніх переживань настає отупіння, холод, а нарешті байдужість в терпінні.

Індивідуальність Башкирцевої розвивалася скорим темпом, в піднесенні духа, все молодого, повного сил. Праці Башкирцевої не дають нічого частинно, а представляють все як цілість, дають картини розуміння всього чисельним обсягом чи то з самої природи, чи з чисто народного життя.

І хто знає скільки б іще слави принесла ця малярка своїй рідній землі, яку так щиро любила, але її слова: "я повернувся на Україну, як вже буде свобода" не сповнились, бо невмолима недуга, забравши рано її сили й здоров'я поклала молодий талант у могилу ще в той час, нім сонце засвітило на Україні.

С. Качмарська

Прага 16 травня, 1927 р.

Є люди, які ледве трошки послухають мудрих людей, а зараз же починають інших навчати. Вони роблять зовсім так, як попсований жолудок, який ледве прийме поживу і зараз її викидає. Не наслідуй таких людей. Найперше сам у собі добре перетрави те, що почуєш від інших, щоб самому набрати сили — інакше вийде таке, що нікому з того не буде користи.

Епікет

ЗА СИТУАЦІЯМИ

(Уривок з повісті)

З близнючок померла по довгій недузі Ольга, і лишилась її молодша сестра Аглая — Феліцітас. Це була талановита чорноволоса дівчина, з рівними чорними бровами, очима подовгуватими, що як говорили про них, — “Забирали одну частину лица для себе” — і устами рухливими. Барва лица — слонової кости.

Укінчивши учительську семінарію, грала попри то вже і класичних музиків, а за скрипкою тужила мов циган. Поміж тим всім малювала, не вчившись ні в кого, пізніми ночами гарні картини, доки не захоплена на “злочинстві” матір'ю, не вибита за випалювання нафти, не закинула малярства чи не на все. Її мрією було дістатися де-небудь в консерваторію, студіювати музику, і в теорії, і бути колись укінченою піаністкою!

Той плян-мрія подобався одній матері, і бували хвилини, в яких та застановлялася, що було б не зле мати дитину, колись, може великою артисткою, яка давала б концерти, заробляла б на своє утримання сама і називалась її донькою.

Поміж бажаннями дістатися до консерваторії й укінчити науку, Аглая Феліцітас закохується в одного молодого чоловіка, з філософічного факультету, стає його нареченою і зачинає займатися наукою, літературою і т. д. більше як досі. Щодо літератури, то її займали переважно німецькі твори, бо на німецькій мові виховувалась переважно, своя українська мова й її література, взагалі українське, видавалось їй менше важними. Ніхто не впливав на неї під тим зглядом ні вдома, ні поза домом. Питання соціальні, ідейні, національні були для неї мало знаним терміном. Коли й чула тут то там щось подібне, воно лишало її байдужою. Найбільше всетаки переймалася музикою. Всі партійні, політичні й подібні такі справи були для неї молоді, такі віддалені, так мало цікаві, що вимагати від неї поважно які-небудь переконання і принципи було впрост неможливо. Виростаючи в домі дикої хаотичности, противних полюсів, вічних суперечок, торгу хвороб, акторства і неуктва, дитинного плачу, сміху, співу і т. д., — вона була винятком консеквентного замилу-

вання до музики, акторства, несвідомого нахилу до ритму й гармонії взагалі, впрочім до нічого не приставала.

Якраз такою закохується вона шаленно в молодім філософі, який не менш танув у тій чудній дівчині, як вона в нім.

Був щасливий, коли смів її білі тонкі руки цілувати й гладити, а особливо притискати своє лице до її ніжнього чорного волосся, яке розділене і гладко зачесане, спадало густими природними кучерями, рівно втяте, не нижче як по шию. В тім волосся, чи радше в її голові любилося молодь. І вона була пишна. Коли в деяких хвилинах опускала голову непомітно вниз і її уста прибирали по більшій частині може й несвідомо, якийсь болісний вираз — була захоплююча.

— О, та голова... та голова, — говорив іноді її старий і славний учитель музики й добрий знайомий її батька, — та голова. . . якого-то лиха не накоїть вона ще! — І говорячи це брав ту головку між свої долоні, шукав її очей, що вузько закроєні і отінені густими віями, були якісь казочні.

Але Аглая-Феліцітас ставилась до всіх захоплень нею байдужно і любила — одного. Щиро, палко, здавалось — безмежно. Від часу, як стала ним захоплюватися, стала і його ідеями перейматися.

Однак не довго тішитися ним Аглая-Феліцітас. Він починає нидіти, покашлювати, і в нього розвиваються сухоти. З роду незначного, син вдовиці, по народнім вчителю, не має коштів кінчати студії, — він вступає до адвоката, береться за писарку, й так живе, кінчає студії.

Аглая-Феліцітас, з свого боку, також не сидить зі складеними руками. Бігає по лекціях музики, заробляє на гарну одіж (на яку покладає багато), а все інше дає нареченому. Крім того вона виносить від матері з хати нишком що може. Засоби до життя особливо, й біжить з тими здобутками до свого Андрія. Так довгий час.

Доки не проявлялися в молодого сухоти, він мав доступ до дому її родичів. Вони прихилилися до нього, голубили, як сина, а молодші

брати і сестри окружали його, не пускаючи з поміж себе. Одним словом, Андрій був наймилішим гостем в хаті її родичів. Коли ж однак об'явилася недуга в Андрія виразно, мати, що мала переважно голос в хаті, зачинає перед ним двері, забороняє донці найменші зносити з молодим чоловіком, ба жадає навіть рішуче, щоб дівчина раз на все зірвала з ним.

— Як це я можу вчинити, мамо? Я ж його люблю тепер так само як і рнаіш, Мамо, яке у вас серце?

— Все одно, — відповідає мати.

— Я улюблю його. Він лиш мною живе на цім світі. Моєю любов'ю та майбутністю, яку уявляє собі розкішною. Бачить мене в уяві великою артисткою. Він і без того боїться, що я виїхавши раз до Відня, посередині того, як він каже, "моря" забуду його. Доста мені заспокоювати його в таких хвилинах, коли він у моїй любові сумнівається, а не то, щоб я кидала його. . . коли він хворий. Змилосердиться, мамо! Як ви собі це уявляєте? Як це я можу? Ви ніколи не були молоді, мамо?

— Моя молодість не має нічого тут спільного з вами. Коли я так кажу, то вже знаю й чому.

— Хто вам каже, мамо, що він мусить вмерти? Ви це кажете? Але він сам, його мати, я та інші люди, сестра його. . . іншої гадки. Це ніхто не може напевно казати.

— Мені не треба і сухітників — відповіла мати, якимось розпачливо відвертаючись від доньки. — Не ти мусиш за такого виходити. Є доста мужчин на світі. Вийшла твоя сестра за здорового, вийдеш і ти! Раз я так сказала, так і мусить бути. Пам'ятай, щоб я не бачила його більше між своїми стінами. Якби здоровий він, нехай би, чому ні? А так як це можна?

Молода дівчина затулила лице руками і сперлася плечима до стіни.

— З ним так тяжко. . . — говорила здавленим від напливаючого на неї від плачу голосом. — З ним так тяжко! Уявіть: говорити йому про смерть, коли він числить дні, коли по здоровію, скінчить свої студії, а я консерваторію, і ми поберемося. Це неможливо! Вже інколи казав мені, що скоро лише по здоровію, хотів би, щоб ми побрались, то він мене й заміжно пустить до консерваторії, лише, щоб я на лежала вже до нього. Так він боїться розлуки зі мною. А ви... а ви, мамо... що я тут вдію? Зрозумійте мою психологію і ситуацію! — по-

слідні слова майже викрикнула з якоїсь розлуки.

— Роби що хочеш. . . відказала пані Федоренко, — щоб він мені лише між діти не йшов і аби ти з ним не вязалася, а впрочім, що хочеш, роби! . .

І Аглая-Феліцітас робить що хоче.

Бігає, чи не кожної днини до нього. Обмаює матір, догоджає йому. Він, тут і там пролежуючи, перегортає білими пальцями картки книжок, якими обкладається і читає з них. Що гарніше, читає дівчині вголос, а що менше, задержує для себе. Читає їй Лермонтова, вибирає найкращі й найсумніші поезії — перечитує.

— Хто знає, може я й умру. . . бо іноді й таке приходить мені на гадку, то ти слухай, щоб бодай згадка по мені не лишилася для тебе прикра; бодай згадка. . . бо любов. . . — і махнув рукою, усміхаючись гірко. Від часу до часу притискає її чорноволосу пишну голову до своїх грудей, впивається своїми устами в її уста — і ніби в'яне з жалю, дивлячись довго в її очі. Вона ж сидючи при нім, підводить іноді голову й опускає її потрохи взад, щоб сльози не викотилися з очей. . . бо чує їх гарячість, і панує над собою, щоб жоден нерв не здригнувся в її обличчі, так, мов кам'яніє, не змінюючи ні пози, ні виразу лица, яке в неї спокійне й поважне.

Так Аглая-Феліцітас акторує не раз і не два, а далі чи не кожного дня пересиджує в нього по годині, дві. Так минає довгий час.

Одного разу приходить, а він лежить біліший, як звичайно. Вона дивиться на нього і мов виростає з тривогою, що її обіймає під його блискучим одвертим поглядом. Відтак спинившись на хвилину над його ногами, остаточно сідає на постіль. Бере його руки між свої й питає:

— Як там, Андрійку?

І схилившись, дотикає устами його чола. Він махнув рукою.

— Нічого. Мабуть, буду мусів вмерти. Лікар був і наказав матері, яка вчора прибула до мене, щоб якнайскорше відвезти мене на село, бо тут. . . тут. . . — не договоривши, закашляв так сильно, що мало не вдушився.

— Завтра, або позавтра ми їдемо. Добре, що ти прийшла, щоб попрощатися.

— Як лікар казав, то, мабуть, так добре порадив. На селі інший воздух. Їдь, Андрію! — сказала дівчина поважно, доторкаючись його поглядом.

— А ти... артистко моя? Побачимося? Коли побачимося? А може й ніколи? Приїдеш в село?

Вона піднімає, своїм звичаєм, нижню частину лица вгору, опускає голову незаметно назад, коло її усміхнених уст починає дрижати, від уст до шиї і відси нижче десь аж до грудей. Так ніби жили натягаються. Вона плаче без сліз...

Я приїду до тебе, Андрію, — каже з супокоем, і очі, ніби випивають самі ті сльози, що гаряче відкись з-під повік беруться. — Я приїду.

— Але взавтра вдруге попрощатися... ще приїдеш?

— Завтра ще приїду.

Коли настає те "завтра", вона приходить. Вона на поріг, а лікар з хати.

— Як з ним? — питає тихим осторожним голосом, і її очі спиняються поважно на його устах.

— Попрощайтесь з ним тут. Йому ліпше буде на селі, бодай...

— Легше вмере? — питає Аглая-Феліцітас, коротко вчепившись в одвірок.

Лікар перелякано поглянув на неї, здвигнув плечима, зсунув бриль глибше на очі й вийшов, а Аглая-Феліцітас увійшла.

Вона ввійшла в чорному вбрані, бо в чорному він її любив, називаючи її своєю чорною зорею.

Молодий хворий сидів одягнений у фотелі й виживав фіякра. Мусів уже сьогодні виїжджати з матір'ю і братом, бо, як казав лікар, шкода кожної днини сидіти в місті.

Був сильно зворушений.

— Аглая-Феліцітас! — сказав намагаючись встати з фотелю, але вона не допустила. Схилилася, й вони поцілувалися.

— Аглая-Феліцітас! Я для тебе квіти злагодив — сказав і усміхнувся насилу. — Білі, неначе це було найважливіше, що мав сказати їй. — Може, я умру... то возьми на прощання з моїх рук. Ти останешся мені вірною. Правда?

— Андрію! — скрикнула дівчина. — Чого таке говориш?

— Бо тебе люблю. Ти будеш велика артистка і забудеш мене. В тобі є триб перебувати заодно свіжі ситуації. Я тебе вистудював. З тебе якийсь артист. Але не пропадай, не пропадай, хоч би що було. Ти музика й актор. Актор і музика, а я... — і, сказавши це, він нараз заридав, опустивши голову вниз і закривши руками.

Аглая-Феліцітас зсунулась до його ніг і оповила його шию руками.

— Ти велика моя дорога дитино! Хвора і розпещена... — вистогнувала, притискаючи нареченого пристрасно до себе. Відтак. Відтак — підіймаючись з долівки, ніби виростала, підіймаючи його з собою вгору — а все притискала.

— Вже, — сказав він і потряс головою. — Вже сталося, Аглая-Феліцітас. Я вже готов. Тут бери оці квіти, що казав я принести. Вони для тебе. Ті білі великі рожі. Вони такі, як твоє лице без крові. Іди... бо чую, як ще довше, то згину. Іди, йди... — Він ламався з жалю.

В тій хвилині увійшла його мати і брат в кімнату. Дівчина уступилась. Всі знали, що от любилися, були заручені, але ніколи не бачив хто-небудь, як вони один одного голубили.

— Я до тебе приїду. За тиждень... — сказала й подала в останнє руку...

— Так, так, приїдьте, — просила мати з сином в один голос. — Приїдьте...

— Тут рожі, Аглая-Феліцітас, тут рожі... не забувай... — сказав він, держачись одною рукою за стіл, а другою подав квіти, які у зворушенні забула.

— Ти — музика, ти — подвійний артист, ми може ніколи більше не побачимося, так нехай я буду перший, що подає тобі квіти за твій артизм, хоч і прощаюся. Я перший; ніхто інший не сміє бути тим "першим". Я один. Тебе ніхто не бачить на естраді, на сцені. А мої очі бачать...

Чверть години пізніше він з матір'ю і братом виїхав, а вона вернулась додому.

Ті, що її знали і бачили, як вона верталася, так її описували.

Худа, висока. У вузькім чорнім, тісно до тіла пристаючій костюмі, з-під котрого не виднівся так виразно її бюст, як радше виразні обриси її корсета з-під нього. На голові очіпкуватий, невеликий, аж на вуха засаджений капелюх чорної барви, в руках китиці білих квітів. Лице поважне, бліде, а уста скривлені непомітно. Йшла хитаючись, мов підпита або та, що багато перебувала в човнах, або кораблях, чезр що й виробляється хитання в ході.

Так ходила і йшла Аглая-Феліцітас.

Сьогодні не бачила нікого, коли йшла... лиш свої квіти. Одержала їх від свого нареченого, що дав їй перший майбутній великій артистці — музики на сцені. Вона йде, а перехожі думають: "Що вона бачить? Що бачить? Багато чи нічого?"

ЖИВОТВОРНЕ ЗІЛЛЯ

Світлій пам'яті першого Піонера присвячую.

Те, що тут розкажу, може декому здаватися фантазією, або недоречністю. Маю на думці тих, що не вірять, або радше скажیم є недовіркуваті. Тому на вступі цього оповідання приймим тезу, що всяка фантазія, чи так звана "недоречність" має своє правдиве місце в сфері нашої душі, що пройнята вірою.

І ось тому Марія не здивувалась, коли її син, Тарас, вернувшись із поля приніс обережок зілля і сказав: — Мамо, я назбирав цього зілля, бо чув, як воно говорить. —

Марія не запитала сина про що саме зілля до нього говорило. Вона взяла зілля з його рук і уважно розложила на столі. Зілля, як зілля! Його багацько росте у лісах і століттями сіялось тут на прерії під подув вітру, чи від дотику руки історії. Тієї історії, що її творили піонери усіх європейських країн, кожен на свій лад і відповідно до свого світовідчужання.

Але це зілля, що приніс Тарас було якесь дивне. І своїм кольором живим і свіжим, наче б

" Я умру, а ти будеш подвійною артисткою, — слухає вона в душі слова нареченого. — В тобі є триб перебувати заодно ситуації". Того їй ніхто не говорив.

У двадцять чотири години пізніше, по приїзді на село — наречений Андрій помер. Зворушення, прощання і подорож прискорили його кінець. Наречений Андрій помер, і від того часу Аглая-Феліцитас не скидає вже чорну одіж.

Час минає.

Вона худне, блідне, і її пальці й лице пригадують білість тих квітів, що колись передав їй наречений. Але попри те не всім помітна Аглая-Феліцитас робиться важна. Без подій і без додатку своїх слів, без акції — далеко ще не артистка (подалася доперва о якусь артистичну стипендію) викидає наслідків, а вже чимось важна. Там, у консерваторії в Відні, вона ще має зложити вступний іспит. А коли складе й буде прийнята й покінчить все. . . перейде наостанку і школу мистецьку, то доперва тоді. . . може, може!! — зачне виступати прилюдно. . . й рушати в широкий світ.

Його хтось учора викопав із грядки й пересадив сьогодні на другу й воно не зів'явши,росло далі на новому місці не відболівши, як це звичайно буває з рослинами, що їх пересаджувано на інший ґрунт. Воно не мало сильного, одурюючого запаху, як звичайне лісове зілля, що принісши його до хати, хоч утікай — а спати й не думай, бо напевно зачадієш до ранку.

— Воно має свій запах, мамо — впевняв Марію Тарас.

І справді розносився в хаті запах свіжий, чистий, наче молодої отави, що її скопили на полонинах наших рідних гір передбачливі селяни, готуючи зимовий запас. Запах цей проникав людину до крові, до кісті. В очах Марії блистіли сльози зворушення. Вона дивилась з любов'ю на сина так, як дивимось тільки тоді, коли бракує нам слів подяки за якийсь незвичайний і несподіваний дарунок.

Марія перебрала зілля, старанно посортувавши його й вложила до вази, а вазу поставила на столик під портретом Івана Вірного, Тарасового батька, а свого чоловіка, що вже спочивав у могилі.

Іван Вірний, перший піонер у саскачеванській прерії споглядав зі стіни на цей букет зілля, а зір його світив задоволенням.

Коли вранці мати з сином, як звичайно після снідання готуючись до щоденних зайнять, насамперед пішли перед портрет батька, щоб тихою згадкою віддати йому пошану — завважили, що від учорашнього вечора зілля в вазі повернулося в напрямі до портрету. Ми часто бачимо, як квіти в вазонках на наших вікнах витягають свої голівки до світла. Ми обертаємо щоденно вазонки, спрямовуючи тим рівномірний ріст квітів. Але тому, що під портретом Івана Вірного вікна не було, то Марія з сином не могли не завважити цього дивного явища з зіллям. Воно витягалось і напрямлювалось до портрету, як квіти до соняшного світла, а коли мати з сином мовчки давали поклін пам'яті незабутнього батька — зілля наче на порух невидимої руки хилилось у противний бік, у напрямі до Марії й Тараса. У тиші, що глибокою святістю дотикалась душі цих живучих істот, невидима рука Івана Вірного різьбила почування, що більші й сильніші, як біль розлуки, сила простору й кордонів. Його зілля жило. Воно і далі живе й щороку сходить на прерії для грядучих. Для тих усіх, що вміють його бачити й чути його животної мову.

ВИХОВАННЯ МАЛЕНЬКИХ ДІТЕЙ В УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ

ВСТУП

Що таке педагогічний такт

Чуття педагогічного такту є важливою частиною педагогічної майстерності, яким повинен оволодіти кожний з батьків. У відповідний час сказане слово осуду або згоди, потрібне на цей мент, відповідна інтонація голосу — все це зовнішні форми вияву педагогічного такту мають важливе значення у вихованні.

Педагогічний такт означає вміння знайти найближчий і направдивіший шлях до чуття і свідомості дитини та вибирати найефективніші методи впливу на особу виховання з увагою на її індивідуальну особливість. Педагогічний такт є добре розвинене чуття міри — ласки, суворості, вимоги й доброти. Особливе вміння словом впливати на дитину.

Почуття міри в любові й суворості

Любов до дітей — це гарне й шляхетне почуття людини, що освітлює світлом радості й щастя життя родини. Пригріті любов'ю й ласкою батьків діти ростуть привітні й прихильні. Проте, таке сильне й світле почуття батьків в інтересах щастя родини й майбутнього дітей необхідно проявляти розумно.

Батьківська любов повинна бути вимогливою, без сентиментальності й усепопущення.

Також необхідно мати міру й у суворості. Дуже часто не треба карати. Не завжди треба карати. Необхідно вияснити, що примусило дитину зробити недозволене. Часто виявляється, що дитина невинна. Часто діти роблять недозволене тому, що не могли знайти для себе відповідного зайняття. Буває і таке, що дитина робить шкоду через невміння або через незнання. У такому випадку не треба карати дитину, а навчити, як необхідно поводитися в тому або іншому випадку. Ніколи не треба порушувати міру суворості. Спокійним, лагідним поведінням можна багато зробити. Також багато й час то пестити дітей не слід, бо це їх псує. Не можна бити дитину або кричати — це її пригноблює, викликає страх і дратує нервову систему. Необхідно зробити суворе зауваження й пояснити, як потрібно було робити.

Відношення дорослих до дитини

Дитина потребує ласки, заохочування, похвали. Але ласка не в міру шкідлива. Маленька дитина копіює все, що бачить у родині. Тому дорослі мусять бути між собою лагідні, не різкі. В усіх дорослих членів родини мусить бути єдина поведінка по відношенню до дитини. Не можна міняти своєї думки: сьогодні щось забороняти, а завтра це дозволяти. Не можна дітей залишити без ніякої дії. Ввесь час діти повинні бути чимсь зайняті.

Дорослі повинні завжди ставитися до дитини з увагою. Вислуховувати її, коли вона має бажання розповісти про свої враження. Необхідно вміти слухати розповідь дитини. Ставитися з повагою до її найвних секретів і турбот, підтримувати й берегти звичку бути не тільки правдивим, але і відвертим з своїми батьками. Дорослі повинні завжди подавати гарний приклад для дітей. Бути ввічливими в своїх вимогах і впливах, бути однаковими

Коли дитина відвідує дитячий садок, то батьки мусять діяти в повній згоді з садком. Батьки не повинні захвалювати здібних дітей. Мусять подавати гарні приклади чемності: помігти старому, слабому, поступитися місцем у потязі, у трамваї.

Єдність і постійність вимог дорослих викликають повагу дитини до них.

Педагогічний такт і вимога до дітей

Педагогічний такт не викликає, а передбачає вимогливість у виконанні. Чим більш настирливо батьки вміють продемонструвати свою непохитну волю, тим скорше вони перемагають неслухняність дітей.

Особливо негативно діють на дітей нервові оклики.

ОРГАНІЗАЦІЯ Й ЗАСОБИ ВИХОВАННЯ

Вправи, як метода виховання дисципліни в дітей

Для виховання дисципліни головним є органічний зв'язок роз'яснення, переконання з вправами дітей у дисципліні й добрій поведінці.

Дуже важливе значення має кожnodенне виконання дітьми вимог і правил. Ці вимоги повинні увійти в кров і плоть дитини, зробити її міцною звичкою.

Побутова праця дітей

Велике виховне значення має побутова праця дітей. Привчати дітей до домашньої праці слід як можна раніше. Маленькі діти можуть вечером збирати іграшки, наводити лад у своєму іграшковому господарстві. Лагодження дитячих іграшок, підклейку книжки батьки провадять на очах дітей. Важливо, аби діти були присутні й помагали батькам.

В п'ять-шість років діти мусять мати в родині певні обов'язки й виконувати їх систематично. Так вони можуть збирати свій куточок, витирати стільці, поливати кімнатні квіти.

Дітей не повинно перевантажувати. Діти 6-7 років можуть працювати щодня не більш як 25-30 хвилин.

Дисципліна й режим

Важливе значення має суворе виконання вимог, чіткого розпорядку, який утворює у житті родини, сприяючи вихованню твердої дисципліни.

Режим — це певна система засобів і методів, які допомагають нам виховувати. Режим не може бути однаковим. Він укладається в залежності від віку дитини, оточення, особливості укладу й побуту родини. Це є виконання встановленого порядку для дисципліни дітей.

Поборювання шкідливих, некультурних звичок

При вихованні дітей часто буває необхідно поборювати такі шкідливі звички, як нечестність, злослов'я, неохайність, неакуратність і таке інше. При поборюванні цих звичок необхідно знати причину їхнього утворення в дитині. Необхідно діяти проти причини. Багато шкідливих звичок утворилося тому, що в належний час не навчили дітей добрим навикам і звичкам. Наприклад — не навчили культурно за столом їсти. Крім того, джерелом шкідливих, некультурних звичок є лінощі й неробство. Тому педагогічний висновок для батьків: намагатися тримати дітей увесь час зайнятими.

Гра, як засіб виховання дітей

Гра — це свідома діяльність дитини. Вона має важливе значення у житті дітей. Кожна гра має виховавче значення. Добра гра вміщує в собі напруження думки й м'язів.

Відрізняється гра від праці тим, що гра не утворює нових матеріальних або культурних цінностей, а праця утворює їх. Не зважаючи на це, гра уявляє з себе дуже важливу діяльність дитини. Гра має важливе значення для фізич-

ного розвитку дитини. Добра гра утворює багаторий настрій, збільшує життєву діяльність, сприяє розвитку рухів.

Джерело дитячої гри — оточуюча дійсність. Тому батькам необхідно турбуватися про те, аби діти одержували якнайбільше цікавих і корисних вражень з оточення. Гра дітей потребує керівництва з боку дорослих.

Вплив заохочення і кари на дисципліну

Дитина через свою слабкість має нахил шукати підтримки у своїх батьків. Похвала підносить його настрій, ганьба спочатку сприймається, як щось незрозуміле, проте стримує від негативних дій. Домінуючу основу методи заохочення складає впевненість вихователя про наявність у кожній дитині позитивних ознак.

1) В педагогіці кару уявляють, як засіб примусу.

2) В педагогіці вимагають, аби в уживанні кари виконувалася певна логіка й послідовність.

3) Кару повинно вживати не дуже часто, в протилежному разі вона губить свою силу й ефективність.

Прищеплення навиків чистоти й гігієни

Ще з малих років необхідно привчати дітей до чистоти й гігієни. Потрібно привчати витирати взуття, коли діти входять у приміщення, мити руки після гри, перед їжею, мити лице й руки перед сном і в інших подібних випадках. Ранком добре вмиватися й чистити зуби. Привчити тримати свій одяг у чистоті. Не накидати паперів і іншого сміття в приміщенні, в дворі, на вулиці. Все непотрібне скидати у відповідне місце в бачок, у кошик.

ВИХОВАННЯ У ДІТЕЙ ПОВАГИ ДО СТАРШИХ

Необхідно привчати дітей ставитися до старших з повагою. Слухати зауваги. Першими вітати. У присутності дорослих бути стриманими. В приміщенні, або в трамваї поступитися місцем, подати стілець і таке інше.

Всяка позитивна дія дорослого сприяє вихованню корисної, культурної звички й збільшує повагу до цієї дорослої людини. Дорослі члени родини викликають повагу до себе, коли вони в своїх вимогах до дітей, в своїх впливах на них однакові.

Значення домашнього читання у вихованні дітей

Для домашнього читання необхідно використовувати книжки з яскравими, великими, зрозумілими малюнками й нескладним текстом. Малюнки необхідно роздивлятися разом з дитиною, пояснюючи йому їх, відповідаючи на за-

питання. Текст слід читати не швидко, помалу, з виразом. Не треба читати підряд кілька книжок. При читанні вголос діти звертають увагу на окремі епізоди. З цікавістю слухають опис природи, відчують її красу, помічають характеристики дійових осіб.

Маленькі діти разом з героями радіють, сміються, плачуть, обурюються. Вони живуть їхнім життям.

Регулярне читання в голос розвиває мову дитини, збільшує її кругозір, сприяє вихованню. Педагоги радять провадити бесіду по змісту прочитаного.

Необхідно культивувати охайне поводження з книгою. Треба привчати дітей не брати книжку брудними руками, не загинати листків, не закладати в книжку олівця, не малювати на книжці й не класти на книжку хліба. Необхідно обгорнути книжку в чистий папір.

РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Український народ — це глибоко релігійний народ. Народ з високою християнською культурою. Т. Г. Шевченко високо цинив релігійні почуття українського народу. В своїх творах він описує приклад шляхетної моралі простої селянки, що була вихована на своїй народній стародавній християнській культурі. І дійсно, у нас на селі знаходимо мораль і глибоку релігійність. Не дивлячись на страшенні злидні, голод, холод, морд, цілковите економічне знищення — на селі християнство втримується. А у випадку зміни ґрунту, то ця християнська, селянська душа починає відбудову, або побудову нового храму Божого, як це ми бачимо в Америці й в інших місцях поселення. Наш селянин є релігійною людиною. Починає свій трудовий день завжди молитвою. В неділю, в свята він іде до храму Божого. Цей зразок мусимо прищеплювати нашим дітям.

Необхідно завжди брати маленьких дітей до храму Божого, навчати хреститися, навчити молитись ранком і коли лягають спати. Дати пояснення про релігійні свята. В кімнаті, де спить дитина, повісити ікону.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ

Поперше, необхідно аби маленька дитина привчалася розмовляти рідною мовою. Але мову країни замешкання дитина мусить шанувати й добре вивчати. Треба запровадити систематичне читання художніх творів з національною тематикою. Показувати малюнки з аль-

бому, як "Любіть Україну", й робити відповідні пояснення. Показати наш прапор, тризуб.

Можна водити дітей на вистави, в кіно, коли вони мають виховавче значення й не шкідливі. Корисно, аби діти брали участь у виставах, в національних святах і грали б хоч яку маленьку роль. Декламували б маленькі віршики, співали б. Можна зодягати дітей в українську національну ношу. Це їм дуже подобається.

ЗАСОБИ ВИХОВАННЯ НОВИХ ЗВИЧОК

Звички виховуються не тільки словами, але також вправами.

Не слід на кожному кроці пояснювати правила. Необхідно намагатися, аби в дітей вироблялися добрі звички, як можна міцніше, а для цієї мети найважливішим є вправи у добрих діях. Бо звичка — це є засвоєний спосіб дії й потреба стремління виконувати певну дію.

Звичка утворюється багатократним повторенням.

Для виховання нових, добрих звичок необхідно так організувати дитяче життя, аби було можливим робити вправи добрих дій. Для закріплення доброї звички необхідно підхвалювати. Педагоги давно вже помітили, що похвала діє найсильніше.

РОЗВИТОК МОВИ В ДІТЕЙ

Розвиток мови мусить починатися з перших років життя. З дитиною необхідно розмовляти лагідно, привітно і не дуже голосно. Розмовляючи з дитиною, дорослі повинні слідувати за правильністю своєї мови тому, що для дітей вона є зразком.

Не слід підроблятися під мову дитини. Навпаки, необхідно весь час слідувати за мовою дитини, поправляти, коли вона неправильно вимовляє слова, або речення. Мова дорослих мусить бути спокійною, не швидкою, виразною.

Дітей у 4-6 років можна навчати маленьких віршиків, співати коротеньких пісень. Слід запровадити читання байок, уривків творів. Читати треба нешвидко, з виразом, голосно. Малюнки роздивлятися разом з дитиною і пояснювати.

ВИХОВАННЯ ЗВИЧОК САМОСТІЙНОСТІ

До самостійності необхідно привчати дітей з самих малих років. Треба завжди мати на увазі, що діти копіюють дорослих. Поводження дорослих — є зразок для дитини. Коли діти бачать, що дорослі завжди кладуть свої речі на

певне місце й поводитися з ними охайно, тоді й діти звикають тримати в порядку свої іграшки.

7-8-місячній дитині можна вже давати в руку печиво, або шматок хліба (але в часи, коли належить їсти) з метою навчити самостійно їсти. 9-10-місячну дитину привчають пити з шклянки, в 12 місяців уже іноді й сама дитина тримає шклянку з молоком. У 1.5 року треба навчити їсти самостійно ложкою, а до 2-ох років постаратися навчити їсти акуратно, не розкидати хліба й крихот, нагинатися над тарілкою, не обливатися.

Дитина повинна знати своє місце за столом. Після їжі говорити — “дякую”, “спасибі”. Поступово дитину привчати самостійно одягатися, роздягатися і вмиватися. Спочатку, коли потрібно одягти одягу, вона на прохання матері нахилиє голову; коли потрібно одягати панчохи й черевики, знаходить їх, подає матері й простягає ногу; під час вмивання підставляє під кран руки, намилює їх, тре, обливає водою, бере з вішака рушник, намагається витерти лице й руки, вішає рушник назад.

Трилітню дитину можна вже навчити роздягатися, одягатися (звичайно, при допомозі дорослих), вішати в лад на стілець свій одяг.

Потрібно навчити дитину під час вмивання мити все лице, а не тільки носа й щоку; слідкувати, аби дитина вмивалася як слід. Коли дитина все робить самостійно, тоді дорослі повинні слідкувати аби дитина виконувала все добре. Допомогати їй, коли вона почуває себе втомленою. Нагодувати й роздягти її. Покласти спати.

Діти 5-7 років мусять вміти самостійно одягатися, застібати одяг, шнурувати черевики, вмиватися, насухо витирати лице й руки, чистити зуби. Навчитися користуватися хусточкою.

ЗАСОБИ ПРИВЧАТИ ДО ПОРЯДКУ Й АКУРАТНОСТІ

Щоб привчити дитину до порядку, потрібно виділити їй у кімнаті окремий куток, поставити там стіл, табурет чи стільчик, скриньку з іграшками, повісити малюнки, поличку для книжок.

Батьки мусять показувати дитині приклад уважного відношення до річей, тоді можна це вимагати й від дитини.

Потрібно привчати дитину до акуратності: не розкидати іграшки по всій кімнаті, підтримувати порядок у своєму куточку.

Дуже важливо привчити дитину до акуратності й самостійно одягатися та їсти.

Діти часто вередують, відмовляються їсти й вмиватися тому, що бажають самі все робити. В такому випадку потрібно їм це дозволити.

Необхідно виробити в дитині звичку до чистоти й охайності. Наприклад, дозволяти сидіти за стіл тільки з вимитими руками, попередити, що з вулиці до помешкання можна ввійти лише з витертими ногами.

Дитина мусить бачити, коли в неї брудні руки, ніс, не в порядку одяг, усувати це самій, чи просити про це дорослих.

ВИХОВАННЯ СКРОМНОСТІ

Необхідно виховувати в дітей скромність. Скромність — є одна з ознак високої культури у поведінці людей.

Велику шкоду справі виховання скромності приносять захвалювання дитини батьками в родині.

Маленьким дітям потрібно поступово робити вправи в скромності, різними засобами попереджувати появу зазнайства, хвальби.

ВИХОВАННЯ ВВІЧЛИВОСТІ

Виховання ввічливості в дітей необхідно починати з дошкільного віку і продовжувати його до закінчення школи, змінюючи методику, в залежності від віку й індивідуальних особливостей.

В ранньому дитинстві, коли дитина не може зрозуміти всього значення дій, необхідно більше користуватися прикладом і вправами, а також заохоченням.

Необхідно навчити, що при зверненні з проханням необхідно промовляти слово — “прошу”, “будьте ласкаві”; при одержанні якоїсь послуги або речі промовляти — “дякую”, “спасибі”. При зустрічі казати — “добрий день”, “добрий вечір”...

Ввічливість — є внутрішня вартість людини, є важлива ознака людини, яку необхідно виховувати з ранніх років.

„Українські Вісті” Новий Ульм

Коли щось тобі не по душі — не роби того; коли неправдиве — не говори. Ти повинен свій запал завжди держати під контролею. Пам’ятай, щоб не робити нічого без думки, без пляну і не для іншої цілі, як для добра суспільства.

Марко Аврелій

НАШЕ ЗДОРОВ'Я

ПАДАГРА

Падагра є окрема форма артриту або запалення суглобів. Виникає вона від розладнення вимін речовин (метаболізм) білків (протеїнів). Особливо тоді коли організм губить здатність утілізувати сечову кислоту. У наслідок цього дефекту, кров насичується сечовою кислотою, яка раніш або пізніш просякає у суглоби, шкіру та нирки. Найчастіше хворіють падагрою чоловіки. Хворобу цю зустрічаємо у членів однієї і тієї ж родини. Причиною, що викликає падагру є зловживання їжею, що має у собі "пуринову основу" (печінка, нирки, потрохи, анчоуси, сардіни, оселедці, сало, дичина, м'ясні консерви, екстракти, алкоголь).

Відіграє ролю також раптове охолодження організму, перестуда, інфекція та нервовий шок. Падагричні напади повторюються звичайно періодично. Перші напади звичайно коротко — тривалі та проходять звичайно за декілька днів, але чим далі, вони робляться все довші і приходять частіше. Гострий напад падагри починається звичайно у ночі або під ранок. Сильний біль, який тяжко терпіти тягнеться від двох до трьох годин. Найчастіше вражається суглоб великого пальця на нозі де накопичуються надвишки сечової кислоти. Якщо сечокислі кристали потрапляють під шкіру їх можна легко намацати по краях вушної мушлі. Найбільша кількість сечокислих кристалів відкладається у нирках і виділяються разом з сечею.

Це спричинюється до витворення ниркового каміння. Падагра покищо хвороба невилічима, але болі можна заспокоїти на 12-14 годин ліками (колхіцин, стероїдні гормони, фенілбутазин). Усі ці ліки хоч і заспокоюють біль, але не можуть застерегти від повторення нападів. Натомість нові ліки "пробенесид (бенамід)" не заспокоюють біль, але допомагають зниженню кількості сечової кислоти у крові. Хоч падагра не може бути цілком вилікуваною, але все ж напади можна скоротити до мінімуму. Якщо хворий буде пити багато води і буде дотримуватися "безпуринової дієти" до якої цілком можна вільно додавати білий хліб, каші, макарони, сир, яйця, фрукти, желе, кисле молоко, солодоші, городовину (за винятком цвітної капусти, грибів, шпінату, гороху, фасолі спаржі) то стан його здоров'я буде цілком задовільний

Д-р В. Я.

Хемічний склад і призначення їжі

Їжа повинна задовольняти всі потреби організму, необхідні для його росту, життєдіяльності, для відновлення витраченої енергії. В їжі мають бути ті ж хімічні речовини або елементи, з яких складається і сам організм людини і тварини. Для побудови своїх клітин і тканин організм людини потребує органічних і мінеральних речовин, які є в їжі.

Першу групу органічних речовин складають білки, жири, вуглеводи і вітаміни. За рахунок перших трьох речовин цієї групи в організмі утворюється тепло, що переходить в енергію, необхідну для життєдіяльності організму і виконання ним трудових процесів.

Вітаміни, які відносяться теж до цієї групи, потрібні організмові для стимулювання обміну речовин, що й є їх основною функцією.

До другої групи належать в основному мінеральні солі, головними з яких є солі фосфору, кальцію, натрію, калію, хлору, сірки та ін. Серед мінеральних солей особливе місце займають так звані мікроелементи, які потрібні організмові в незначних кількостях, що вимірюють іноді сотими і навіть тисячними долями міліграма. Незважаючи на це, вони також, як і вітаміни, беруть участь в процесах обміну, нерідко входять до складу деяких вітамінів, ферментів. Останнє обумовлює процеси травлення, кровотворення, сприяє утворенню так званих імунних, або захисних сил організму.

Серед вивчених мікроелементів особливо важливе значення для організму мають: солі йоду, кобальту, міді, цинку, молібдену, бром, ванадію та інші.

Їжа людини являє собою комбінацію різних харчових продуктів, приправ, смакових речовин, спецій і води, відповідним чином кулінарно оброблених. До складу їжі повинні бути включені різноманітні поживні речовини, що містяться в харчових продуктах, в приправах. Організм з їжею повинен одержувати широкий асортимент цих речовин, щоб мати можливість повністю задовольнити свої потреби в них. Ці потреби зв'язані, по-перше, з тим, що в організмі весь час відбуваються складні процеси руйнування і в свою чергу відновлення за рахунок вищеназваних речовин, що знаходять-

ся в клітинах, тканинах; відновлення дефектів тканин і органів, що виникають в них в результаті хворобливих процесів в організмі. По-друге, відбувається іноді значна втрата організмом цих речовин в результаті виконання тяжкої роботи при несприятливих метеорологічних або виробничих умовах, при фізичній напрузі, що зв'язане з виділенням великої кількості поту.

Значну потребу в цих речовинах відчуває жіночий організм під час вагітності, а також в післяродовий період, під час годування дитини грудьми.

Потреба організму в різноманітних харчових речовинах буває велика також в період видужування організму після хвороби. Здоровий організм потребує різноманітних харчових речовин не тільки для задоволення своїх потреб в них зразу, а й для того, щоб створити певні запаси на випадок недостатнього надходження їх потім. Приправи, спеції, ароматичні речовини надають їжі певного вигляду, запаху, смаку. Ці речовини самі по собі не є в значній мірі поживними, але вони викликають певні емоції, на які організм людини виробляє умовні рефлекси, що сприяє кращому засвоєнню ним поживних речовин.

Всі без винятку харчові продукти, з яких готується їжа, мають більшу або меншу кількість води. Крім того іноді значну кількість води додають в процесі готування їжі. Вода має особливе значення в підготовці їжі до травлення і засвоєння її організмом. Хоч вода не надає їжі ні запаху, ні смаку, все ж вона виконує корисну роботу — розчинює харчові продукти, які входять до складу готової їжі і, таким чином, робить її легко засвоюваною.

До складу деяких сирих харчових продуктів рослинного походження входять ще так звані фітонциди — речовини, здатні знищувати різні мікроби, плісневі грибки і навіть комах, якими можуть бути забруднені харчові продукти.

Всіма життєвими функціями організму керує центральна нервова система. Вона бере безпосередньо й активну участь в роботі окремих систем організму і цілих груп систем, які відіграють важливу роль у виконанні людиною виробничих завдань. Малопоживна їжа, вживана людиною, перш за все пригнічує нервову систему — людина стає млявою, її розумова діяльність погіршується, порушується координація між окремими системами організму, змен-

шується опірність організму до захворювань.

Навпаки, достатнє і правильне харчування своєчасно відновлює сили організму, підтримує бадьорий настрій.

І. П. Барченко

Відбулось два окружні з'їзди в Манітобі

Заходами провінційальної екзекутиви Союзу Українок в Манітобі відбулось два окружних з'їзди. Один з'їзд відбувся в Етелберт, в Українським Народнім Домі при допомозі відділу ім. св. Ольги на 14-го серпня в неділю. З'їзд почався Службою Божою в новій церкві, яку відправляв Всеч. о. Труфин.

З'їздова програма відбулася в Народнім Домі по обіді, якою керувала пані Марія Білус з Давфину, окружна представниця Союзу Українок Канади на округ Давфин. Промовцями на з'їзді в Етелберт були: п. Василь Сарчук, панна Оленка Негрич, пані Ольга Завісляк — голова провінційальної екзекутиви на Манітобу, Всеч. о. Труфин, Всеч. о. Славченко з Давфину та делегатки і представники місцевих організацій в Етелберті.

Другий окружний з'їзд відбувся 18-го вересня в неділю у Сандавн. Там також з'їзд почався Службою Божою в місцевій православній церкві, яку відправляли Всеч. о. Куліш і Всеч. о. Стефюк. З'їздова програма почалася по обіді в залі Українського Народнього Дому. З'їздовою програмою керувала пані Клавдія Долинчук з Толстой, окружна представниця Союзу Українок Канади в окрузі Вайта.

Промовляли на з'їзді — дост. суддя І. Р. Соломон, посол Танчак, пані Ольга Завісляк, голова провінційальної екзекутиви в Манітобі, пані А. Павлик від філії музею Союзу Українок в Манітобі. Всеч. о. Стефюк і Н. Когуська, а представники місцевих організацій і делегатки відділів зложили привіти з'їздові.

Обидва ці з'їзди відбулися з надзвичайно добрими успіхами. З громадського боку присутність громадян, обмін думок, зустрічі одні з одними підсилюють духово всіх тих, що трудяться для добра народу. Успішний з'їзд був і з фінансового боку. В Етелберті зібрано організаційний фонд 99 дол. В Сандавн збірка принесла 113 доларів.

Our English Section

Olenka Negrych

OLHA KOBYLIANSKA

Olha Kobylanska stands before us today not only as a writer, but as a spokesman for women's rights, as a guide leading the Ukrainian woman to a fuller, richer life. Gracefully calm but determined, she portrays women who speak for themselves as they strive to better their lives.

She was in an excellent position to speak of improving the woman's lot socially, economically, and spiritually. In writing about her heroines she might as well have written about herself. Born on Nov. 27, 1863, in Bukovina (then part of the Austro-Hungarian Empire) she was expected to live a simple life of a contemporary woman, regardless of the fact that she came from a well-to-do family. At fifteen her formal education was complete, while her brothers were given the opportunity to attend university. But this did not discourage her searching mind. She formed friendships with well-read, intelligent women, she read extensively, guided by her brothers. Through this deep interest in knowledge, literature, philosophy, and the arts, Olha Kobylanska obtained an education which proved invaluable to her as a writer.

Being an example of an active mind searching for knowledge in spite of difficulties, she is also an example of an individual who spoke a foreign language from childhood. She had to study and master her native Ukrainian before she could write. Her novels display her success in learning Ukrainian. Her style, which is simple and effective, at times reaches the heights which could be called poetry in prose.

Her road to success as a writer was not an easy one. She attempted to write short stories and poetry in German when she was thirteen, and continued to do so in secret, being more than aware that writing was not for a woman. In 1887 her first novel which she decided to send for appraisal was returned, severely criticized. However, she continued to write and success came in 1896 when her novel "The Princess" was accepted for publication. The Ukrainian writer and critic, Osyyp Makovey, not only praised the aspiring writer but actually assisted her in publishing her first book.

The role Osyyp Makovey played in Olha Kobylanska's life cannot be disregarded. He not only launched her on a successful writing career, but he also became her trusting friend. Her unrequited love for him caused her great pain, but it also gave her the initiative to approach life with deeper understanding and to search for new values in it. Her search proved fruitful and she soon reflected her feelings and impressions in several novels. However, she did not only think of herself. She had every woman in a similar situation in mind. Her heroines courageously battle numerous trying situations, always retaining their human dignity and faith in life itself. She herself says: "We should never be sorry for what fate did not give us, for she never takes something without replacing it with something else. We do not always notice this replacement, for it often comes long after our sorrow for the lost object is forgotten. And sometimes we fail to notice it because it comes in minute doses, like

Olha Kobylanska

pearls. These pearls can be precious enough to last us throughout our lives”.

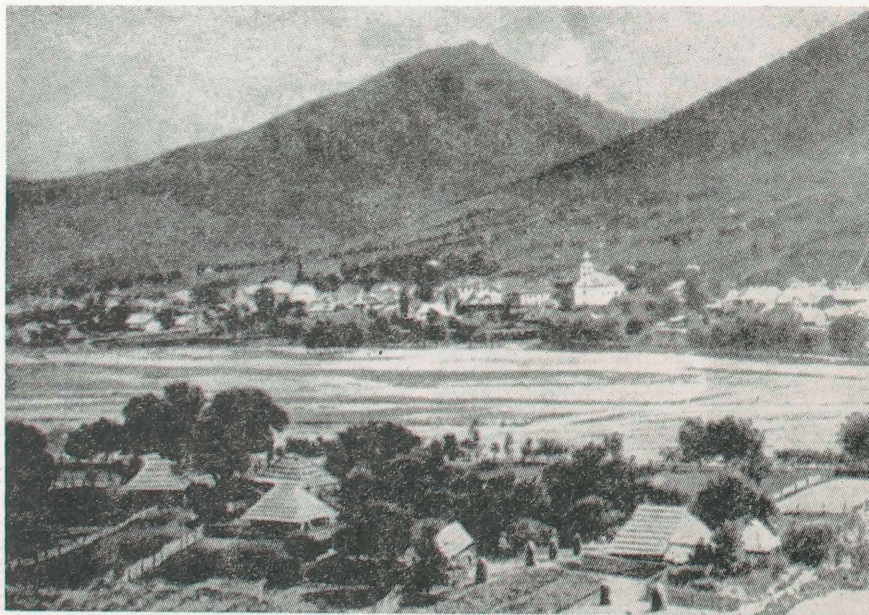
There is no doubt that one of these pearls was Olha's acquaintance and friendship with the poetess, Lesia Ukrainka. While undergoing surgery in Berlin Lesia read Olha's novel, "The Princess", and became interested in her. She wrote Olha a letter and deep friendship developed from the correspondence that followed. Olha visited Lesia who lived in Eastern Ukraine and met the foremost Ukrainian personages of the day. This friendship lasted until Lesia Ukrainka's death in 1913.

Olha Kobylianska continued to live her life simply and productively until her death in 1942, leaving a remarkable contribution to the Ukrainian literature and inspiration to many a Ukrainian woman.

As already mentioned, Olha Kobylianska envisaged a better life for the Ukrainian woman. Her heroines sought equality for women and the responsibility that came with equality. Kobylianska not only advocated social emancipation for

women, but she also set a higher standard for them as human beings. She advocated education for women and special training in aesthetics which would develop a sensitiveness to beauty and to all fine and noble things in life. She sought to develop a Ukrainian woman who was conscious of her duties as a woman before her family and her people. She did not want women to usurp men's positions. She simply wanted to see women equal with men as human beings, with equal chances for education and happiness in life.

Olha Kobylianska's novels and short stories are valuable not only for their literary interest. Her ideas apply even today. True, we no longer speak of equality and emancipation. These have already been settled. But the spiritual ideals she sets for the Ukrainian women are still worthy of attention. The developing of proper spiritual values and attitudes towards life must be taught to each new generation. It is well for every Ukrainian woman to become acquainted with Kobylianska's works. The spiritual values and pleasure gained are more than worth the effort.

The town of Kimpolung, where Olha Kobylianska lived during 1871—1889.

OUR PARTICIPATION IN CANADIAN ORGANIZATIONS

Being an active member of the Ukrainian community should not interfere or impede our active participation in Canadian affairs. Mrs. Olha Woycenko is one of the women who believed this and is now in a position which proves the above to be true.

Most of us are acquainted with Olha Woycenko. She has been a member of the Ukrainian Woman's Association of Canada for many years and is one of its past presidents. At present she is this Organization's representative to the Ukrainian Canadian Women's Committee of which she is president.

Having toured Europe in the summer of 1958 she wrote a book about her impressions and experiences, concentrating her attention on the Ukrainian life in Europe. This book was favourably received by critics who praised her keen observation and her ability to describe interestingly and vividly. She is now working on the "Annals of Ukrainian Life in Canada", thus making the information about Ukrainian history in Canada easily accessible. This, perhaps, is the first effort of its kind on this subject.

The Canadian cultural life equally benefits from her avid interest and hard work. She is a member of the Canadian Women's Press Club and the National Council of Women of Canada where she holds the position of chairman of the Standing Committee of Arts and Letters.

She, like the other Ukrainian women interested in public life, finds that an equal interest in both the Ukrainian and Canadian organized life is most rewarding. There is no discord between the two; one complements the other. The Ukrainian membership brings the Ukrainian element into the Canadian life while the Canadian membership keeps the Ukrainian organizations in direct contact with their immediate surroundings. This is not the negation of one in favour of the other. We have already seen instances where a member of a Ukrainian organization forsakes his organization in favour of a generally Canadian one. This is a loss for the Ukrainian organization and a dubious gain for the Canadian one. For how can fidelity be expected from an individual who gave up something which was his by birth?

Mrs. Woycenko has shown that participation in both the Ukrainian and the Canadian organizations is not only advisable, but beneficial to all concerned. This, therefore, should serve as an incentive to other Ukrainian women active in Ukrainian organized life to seek active participation in generally Canadian organizations, especially those devoted to cultural activities.

The article "Breaking barriers..." which is reprinted here is from Mrs. Woycenko's circular letter as Chairman of Arts and Letters of the National Council of Women of Canada which was sent out recently to all Local Councils and National Organizations in federation with N. C. W. The article deals with a very important problem before us today. This is the ever apparent pursuit of the material wealth, pleasure and luxury at the expense of the lasting spiritual values.

In offering her solution to this problem it is of particular interest to note that the study of languages is encouraged. Ukrainian should certainly be the prerequisite for the Ukrainians living in Canada. The author also advocates ethnic cultural contacts. These pave a way for good Canadian citizenship, tolerance and appreciation of the cultural possessions of each group.

"BREAKING BARRIERS . . ."

At the first joint conference of the American Library Association and the Canadian Library Association held in Montreal June 17-24, Dr. F. Cyril James, Principal of McGill University, delivered "a sobering address analyzing the great barriers of to-day between men, between nations, and between cultures. The implications of the revolutionary and accelerating breakthrough of science are little understood, he stated. Intercultural assistance programs often fail, despite great efforts, for lack of comprehension of cultural differences, he pointed out. Prejudices, illusions, and stereotypes of thought continue to impede intellectual progress. The blame lies, Dr. James said, partly in an educational system aimed at training rather than developing the mind for analytical and constructive thinking, partly in the failure of scientists to interpret clearly the meaning of new knowledge, and partly in intellectual inertia that accepts the easy and habitual in lieu of hard and

pearls. These pearls can be precious enough to last us throughout our lives”.

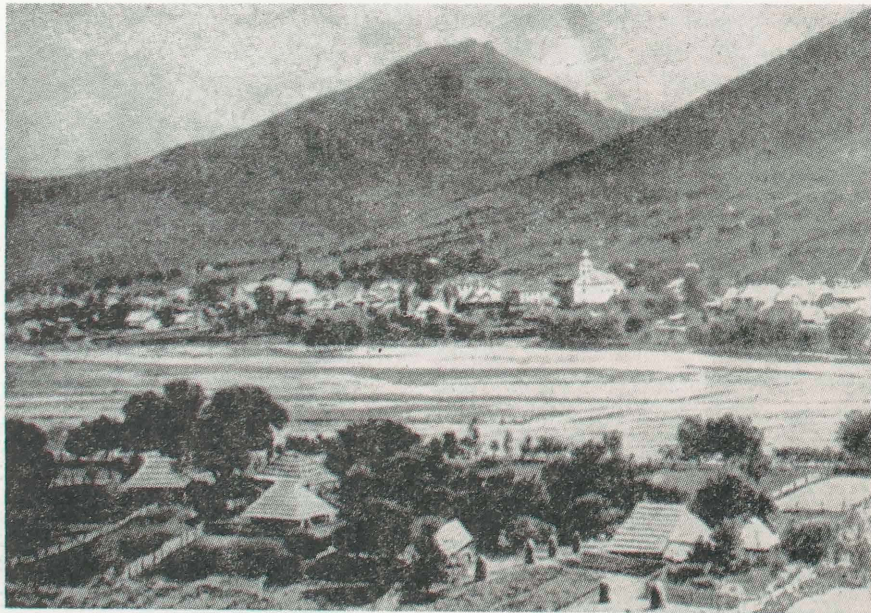
There is no doubt that one of these pearls was Olha's acquaintance and friendship with the poetess, Lesia Ukrainka. While undergoing surgery in Berlin Lesia read Olha's novel, "The Princess", and became interested in her. She wrote Olha a letter and deep friendship developed from the correspondence that followed. Olha visited Lesia who lived in Eastern Ukraine and met the foremost Ukrainian personages of the day. This friendship lasted until Lesia Ukrainka's death in 1913.

Olha Kobylianska continued to live her life simply and productively until her death in 1942, leaving a remarkable contribution to the Ukrainian literature and inspiration to many a Ukrainian woman.

As already mentioned, Olha Kobylianska envisaged a better life for the Ukrainian woman. Her heroines sought equality for women and the responsibility that came with equality. Kobylianska not only advocated social emancipation for

women, but she also set a higher standard for them as human beings. She advocated education for women and special training in aesthetics which would develop a sensitiveness to beauty and to all fine and noble things in life. She sought to develop a Ukrainian woman who was conscious of her duties as a woman before her family and her people. She did not want women to usurp men's positions. She simply wanted to see women equal with men as human beings, with equal chances for education and happiness in life.

Olha Kobylianska's novels and short stories are valuable not only for their literary interest. Her ideas apply even today. True, we no longer speak of equality and emancipation. These have already been settled. But the spiritual ideals she sets for the Ukrainian women are still worthy of attention. The developing of proper spiritual values and attitudes towards life must be taught to each new generation. It is well for every Ukrainian woman to become acquainted with Kobylianska's works. The spiritual values and pleasure gained are more than worth the effort.

The town of Kimpolung, where Olha Kobylianska lived during 1871—1889.

OUR PARTICIPATION IN CANADIAN ORGANIZATIONS

Being an active member of the Ukrainian community should not interfere or impede our active participation in Canadian affairs. Mrs. Olha Woycenko is one of the women who believed this and is now in a position which proves the above to be true.

Most of us are acquainted with Olha Woycenko. She has been a member of the Ukrainian Woman's Association of Canada for many years and is one of its past presidents. At present she is this Organization's representative to the Ukrainian Canadian Women's Committee of which she is president.

Having toured Europe in the summer of 1958 she wrote a book about her impressions and experiences, concentrating her attention on the Ukrainian life in Europe. This book was favourably received by critics who praised her keen observation and her ability to describe interestingly and vividly. She is now working on the "Annals of Ukrainian Life in Canada", thus making the information about Ukrainian history in Canada easily accessible. This, perhaps, is the first effort of its kind on this subject.

The Canadian cultural life equally benefits from her avid interest and hard work. She is a member of the Canadian Women's Press Club and the National Council of Women of Canada where she holds the position of chairman of the Standing Committee of Arts and Letters.

She, like the other Ukrainian women interested in public life, finds that an equal interest in both the Ukrainian and Canadian organized life is most rewarding. There is no discord between the two; one complements the other. The Ukrainian membership brings the Ukrainian element into the Canadian life while the Canadian membership keeps the Ukrainian organizations in direct contact with their immediate surroundings. This is not the negation of one in favour of the other. We have already seen instances where a member of a Ukrainian organization forsakes his organization in favour of a generally Canadian one. This is a loss for the Ukrainian organization and a dubious gain for the Canadian one. For how can fidelity be expected from an individual who gave up something which was his by birth?

Mrs. Woycenko has shown that participation in both the Ukrainian and the Canadian organizations is not only advisable, but beneficial to all concerned. This, therefore, should serve as an incentive to other Ukrainian women active in Ukrainian organized life to seek active participation in generally Canadian organizations, especially those devoted to cultural activities.

The article "Breaking barriers..." which is reprinted here is from Mrs. Woycenko's circular letter as Chairman of Arts and Letters of the National Council of Women of Canada which was sent out recently to all Local Councils and National Organizations in federation with N. C. W. The article deals with a very important problem before us today. This is the ever apparent pursuit of the material wealth, pleasure and luxury at the expense of the lasting spiritual values.

In offering her solution to this problem it is of particular interest to note that the study of languages is encouraged. Ukrainian should certainly be the prerequisite for the Ukrainians living in Canada. The author also advocates ethnic cultural contacts. These pave a way for good Canadian citizenship, tolerance and appreciation of the cultural possessions of each group.

"BREAKING BARRIERS . . ."

At the first joint conference of the American Library Association and the Canadian Library Association held in Montreal June 17-24, Dr. F. Cyril James, Principal of McGill University, delivered "a sobering address analyzing the great barriers of to-day between men, between nations, and between cultures. The implications of the revolutionary and accelerating breakthrough of science are little understood, he stated. Intercultural assistance programs often fail, despite great efforts, for lack of comprehension of cultural differences, he pointed out. Prejudices, illusions, and stereotypes of thought continue to impede intellectual progress. The blame lies, Dr. James said, partly in an educational system aimed at training rather than developing the mind for analytical and constructive thinking, partly in the failure of scientists to interpret clearly the meaning of new knowledge, and partly in intellectual inertia that accepts the easy and habitual in lieu of hard and

difficult mental activity. Unless the barriers that exist in the human mind can be broken down, civilization and even human existence may be in jeopardy, Dr. James declared." (C. Sumner Spalding, Library of Congress Information Bulletin, Vol. No. 26).

Dr. James' challenging address provoked many thoughts, and it seems to your convener that right in our own midst, within ourselves, there are also barriers which should be broken.

Never in the history of our country have things been so good for so many—that is in the material sense—as in the last decade or so. Our cities are growing, industry is expanding, our natural resources are tapped and utilized, and our standard of living is at its highest level. The struggle and the hardships of the pioneers for the mere necessities of life, just a generation or so ago, sound to-day like a legend of ages past. The struggles and efforts of their forefathers is incomprehensible to the present generation, as it takes for granted the ease, the comfort, the luxuries of everyday living. And yet, in spite of all this abundance of wealth and well-being of our times, we note a restlessness, a sense of insecurity, an emptiness, and it seems herein lies within us—in our souls, in our hearts, and in our mentality a dangerous barrier in our attitude towards the material well-being and spiritual values of life as incorporated in arts and letters, and humanities in general. To overcome this barrier, to reach a harmony between the spiritual and material values of life, to synchronize the two and to find a balance between both should be the noblest objective of every thinking Canadian—the Canadian woman in particular.

We must seek ways and means of breaking this barrier; we must adhere to certain principles. Dr. Alan Klass in his article "The Purpose of a University" struck the right chord when he said: "If we do not place greater emphasis on the humanities... then we are really in danger of becoming scientific apes." We have a challenge to develop a deeper sense of understanding and be more receptive to truth, goodness and beauty, according to our own abilities and inclinations. This could be achieved through various channels, basically:

Art appreciation through deeper interest and support of Art Galleries, Art Exhibits, Lectures on Arts, etc.;

Letters, through general interest in; develop more interest in Canadiana, follow the activities of the Canadian Authors' Association, encourage individual talents;

Deeper interest in humanities in general, support the Canadian Humanities Association and, if possible, become a member of the local branch; membership is open to all who are interested;

Deeper interest in Libraries through "Friends of the Library Association" and other auxiliary bodies;

Support your local Symphony, your Opera and Theatre Groups;

Developing interest in languages; as a bilingual country, Canada offers unlimited opportunities for cultivation of perfect bi-lingualism not only in English-French, but also comprising other languages spoken in this country; the doors of the Canadian Linguistic Association are open to all those interested in the subject;

Inter-ethnic cultural contacts offer opportunities to acquaint us with the rich and real Canadian cultural mosaic and pluralism.

It may be added that trips abroad, which to-day are more accessible than ever before, not only enrich the personal knowledge of the world and broaden intellectual horizons of the individual but also contribute to the international friendly relations with other peoples, which are so needed in these turbulent times.

In conclusion, may I quote from an address by a Senior of Canadian Humanists, Dr. William John Rose, whose 75th birthday was solemnly celebrated in August of this year:

"Our modern world is so many-sided that it is easy to get lost in it and to lose our sense of the real value of things."

Let us strive to rather lose the barrier between the material and spiritual than the real sense of values having in mind that:

Vita brevis—Ars longa!

O. Woycenko

Відділ для дітей

МАЛА МАЛЯРКА

Малював картину тато,
квач у фарбу умочив,
потім вийшов із кімнати
і обідати почав.

Тупу-тупу, хтось тупоче,
відчинити двері хоче. . .
І в кімнату в ту ж хвилинку
входить дівчинка Маринка.

Бачить: квачики чудні,
фарби різнобарвні,
а на білім полотні —
щось не дуже гарне.

Зараз доня квачик витре,
візьме фарби на палітрі
і на татовій картині
домалює квіти сині.

Не виходить — хоч заплач!
Тільки плями й смуги. . .
Мабуть, це поганий квач,
Треба взяти другий.

Треба взяти іншу фарбу,
Ясножовту, дуже гарну,
чорну, білу та руду
і змішати до ладу.

Раптом тата на порозі.
Тільки глянув — що то?
Фарби, пензлі на підлозі. . .
Знищена робота. . .

І стоїть мале дівчатко,
посміхається до татка,
довгий пензель у руці,
різні фарби на лиці.

— Ах ти, шкода, наша шкода!
Що ж ти наробила
Грійте швидше теплу воду
та давайте мила.

Наталя Забіла

ПІЗНІЙ ІВАСЬ

Прийде бувало Івась зі школи, кине капелюх на постіль, книжки на лавку і біжить зараз у садок. Молодший брат Василько порозкидає його книжки, кине олівець, мама сховає капелюх.

Вбіжить Івась у хату вчитися, мусить шукати книжки, олівця. Мине не раз ціла година, поки все познаходить.

Знайде, почне вчитися, вивчиться і знову лишить книжку на столі. А на другий день знову шукає книжок. Знайде книжки, шукає зшитків. Вже і зшитки знайшов, так ще нема капелюха.

А до школи вже давно пора. Івась спізнюється до школи трохи не щодня.

Одного разу Івась, як звичайно, не міг знайти капелюха. Перешукав усю хату. Вже й сестри шукали, і мама гляділа по хаті — нема капелюха.

Минуло доброї пів години, як Івась пригадав собі, що бавився вчора в городі.

Біжить, а капелюх лежить у

борозні між грядками. Підняв його Івась і побіг до школи, але вже дуже сумний. Спізнився на цілу годину. Коло школи не було дітей. Івась думав, що почує догану від учителя. Але в класі не було нікого. Вернувся Івась додому, не знає, що й думати.

На другий день розповідали між собою діти, як то вчора було гарно.

Прийшли вони рано до школи, а пан учитель каже:

— Залишіть, діти, книжки в лавках; підемо на прогулянку.

Пішли в ліс. Бавилися, бігали, переганялися. Пан учитель розказував цікаві пригоди з життя людей у великих лісах та про лови на диких звірів.

Івась слухав, і дуже жаль йому стало, що й він не був на тій прогулянці. Він знав, що колись підуть усі в ліс, і чекав на це нетерпеливо. А тепер уже прогулянка відбулася без нього.

Від того дня Івась вже ніколи не спізнився до школи.

“Ч.”

УДАРІВ ДЗВІНОК!

Останьте здорові,
Ліси та діброви,
Широкої ниви, поля!
Цвітисті луки,
Від тої розлуки
Сумують дитячі серця!

Ви всіх нас приймили,
Ви всіх нас пестили,
Мов матінка рідних дітей,
Нам пташки співали,
Нас ріки купали,
Нас бавив гайок молодий.

Так любо нам було, —
Та літо минуло,
Так скоро пройшов гарний
[час;

Лишаємо знову
І ліс і діброву,
Бо кличуть до праці вже нас.

Вже гратись ніколи —
Нас кличуть до школи,
Ось чути — ударив дзвінок!
Ходім від забавки
До шкільної лавки,
До любих малих книжечок!

Прощайте нам, милі,
Ті гарні хвилини —
Ми ще спогадаєм не раз. . .
За рік, по науці,
По довгій розлуці
Ми знову прилинем до вас!

Ю. Ігорків

ЯСОЧЧИН САДОК

За вікном сьогодні вітер, вітер — аж в кімнаті чути як гуде. В дитячий садочок давно пішли всі діти, а маленька Ясочка не йде.

Наша Яся нині трохи хвора, все кахика й носика витира. Застудилась, мабуть, Яся вчора, як ліпила бабу дітвора.

На роботу вже поїхав тато, Мама вийшла й довго щось не чує. . .

Може Яся буде сумувати?
Може слізки рясно потечуть?

Ні! Ясюня не така вдалась! — в неї досить іграшок, ляльок. У своїй кімнаті наша Яся улаштує власний дитячий садок.

Діти будуть — лялька та ведмедик, та конячка сіра без сидла, і собачка Бум, така кумедна, що угору вухо підвела.

Ще Ясюня посадила й кицю. А вона стрибнула у куток!

— Ну й сиди собі сама під ліжком, не візьму тебе в дитячий садок.

От усі в кутку біля канапи посідали.

— Тихо, не шуміть! А чому в ведмедя чорні лапи? Мабуть вранці їх забув поміть? За раз я будинок вам збудую із великих татових книжок і обідом добрим нагодою — дам цукерки вам і періжок. . . А тоді візьму цікаву книжку, покажу своє знайоме "О"!

Яся певна, що ведмедик хоче знати літери давно.

Потім Яся хусточку розстелє на вовнянім теплім килимку.

— Ну, лягайте, діточки, в постелю! Так і ми спимо в дитячому садку.

У куточку сплять слухняні діти: і ведмедик з лялькою, і кінь. За віконцем вие вітер, вітер, а в кімнаті тиша і теплінь.

От і мама двері відчинила і на руки Ясю підійма.

— Ой, яка ж у мене доня мила, що так добре бавиться сама.

Наталя Забіла

ВЕДМЕДИК І КОТИК

В темнім борі, в чорнім лісі жив ведмедик м а л і с і й
З ним пташки в піжмурки грали, лиси шерсть йому чесали, сови теплу постіль слали, а ялиці колисали. . .

Аж де взялись люті оси і вжалили! Медя в носик. Ой,

схопився Медьо бідний: Ой, ратуйте, тату рідний!" Плаче, тужить нарікає, тата й маму прикликає.

Але добрий Котик чує, як Ведмедик-брат бідує. Взяв шабельку, скочив з хати, побратима рятувати! Скаче лісом, оси гонить, а тут тьма, най Бог боронить!

"Ой, ще трохи й я заплачу! Та най знають сильну вдачу! Щоби оси ті згубити, треба люльку запалити!" І кресалом чирки — чірки, світить люлька замість зірки. . .

Люті оси припікає і з утіхи аж гуляє! А Ведмедик щиро каже. "Перемиг ти племя враже, а тепер смію просити в мою хату загостити".

Ще й від звіврів за рятунок Котик наш дістав дарунок: Три медалі через груди! — "Най наш котик славний буде, що в пригоді не дармує, друга у біди рятує!"

Вийди, вийди, сонечко

(Українська народна пісня)

Вийди, вийди, сонечко,
На дідове полечко,
На бабине зіллячко,
На наше подвір'ячко,
На весняні квіточки,
На маленькі діточки,
Там вони граються,
Тебе дожидаються.

Українці Канади будують пам'ятник Т. Шевченкові

При кінці вересня, на площі Манітобської легіслятури, почалася будова фундаменту під пам'ятник Національному Пророкові України. З тієї нагоди велике число наших громадян оглянуло місце, на якому буде стояти пам'ятник і загальна однозгідна думка є така, що кращого й гіднішого місця на пам'ятник Т. Шевченкові не можна собі уявити. Воно не лише гарне своїм положенням, але й дуже репрезентативне.

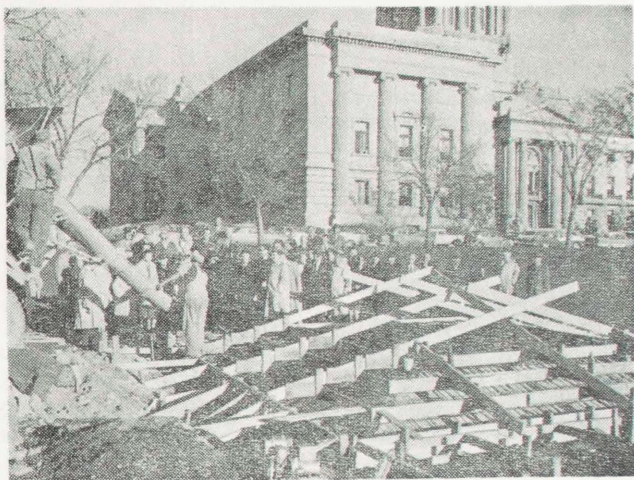
Справді, українська спільнота Канади має виїмкову можливість ствердити на тому прикладі, як багато гарного й доброго можна досягнути об'єднаними силами.

Сьогодні фундамент під пам'ятник уже готовий. Дальша праця, згідно з планом, буде продовжуватися на весні.

На знімках, що їх тут поміщуємо, представлений стан робіт над будовою фундаменту в дні 14 жовтня. Того дня зібрався на місці гурт провідних громадян міста Вінніпегу, між ними члени українських установ й організацій, разом з членами президії КУК, щоб оглянути й перевірити якість започаткованих робіт.

Фундамент та залізо-бетонні роботи під граніт виконує фірма Лонс Стон Лімітед у Вінніпегу. Вона має також вмонтувати в гранітові стіни пам'ятника бронзові барельєфи й поставити на гранітовому постаменті постать Т. Шевченка, також у бронзі.

Праця розложена так, що вона має бути закінчена в червні 1961. У міжчасі, через зиму, виливарня бронзу Модерн Арт Фавндри у Лонг Айленд Сіті, Нью Йорк, має виготовити відлив постаті й барельєфів у

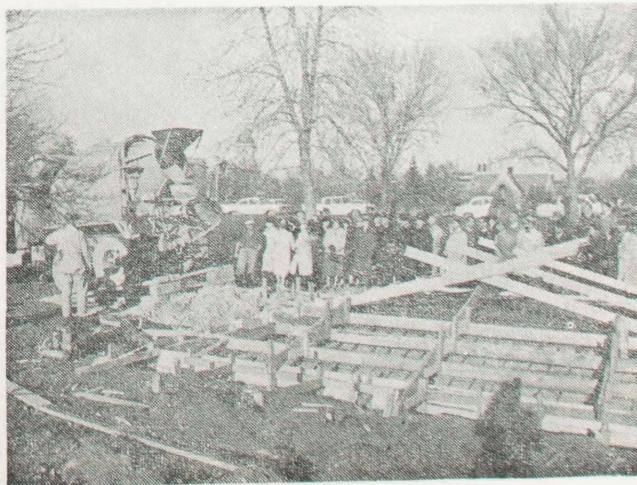

бронзі. Саме цими днями артисти-скульптори в Нью Йорку переносять постать Шевченка з малого моделю на великий. Сама постать Шевченка, в сидячій позиції, буде мати 9 стіп і 8 цалів.

Крайовий Всенародний Здвиг українців Канади з нагоди відкриття пам'ятника в 100-ліття смерті Т. Шевченка та в 70-ті роковини поселення українців у Канаді, відбудеться у Вінніпегу, 8 і 9 липня 1961 р.

Церемонія відкриття пам'ятника переведе особисто голова уряду Канади прем'єр-міністрів ВДост. Дж. Діфенбейкер при асисті інших високих державних і політичних осіб.

До того великого моменту, якого важливості нема потреби ближче пояснювати, повинні українці Канади підготуватись по змозі своїх сил якнайкраще. Передусім місцевості, що не виконали дотепер при-

ОРИСЯ НАДІЯ ІВАНЕЦЬ

(3 нагоди першої учительської посади)

Дочка добре знаних п-ва Миколи і Марії Іванець з Брентфорду, Онт. народилась в Гемілтоні. Середню і вищу школу закінчила в Брентфорді, а

Орися Надія Іванець
учительські курси в Гемілтоні.

Крім учительських курсів, закінчує курси музики в музичній консерваторії в Лондоні, Онт. Завдяки родичам Ори-

значені їм квоти на Фонд Будови пам'ятника, повинні це зробити без відкладання. Ця справа в теперішнім осінно-зимовім сезоні повинна бути закінчена.

Також не повинно бути в Канаді таких українців, ані такої української організації, що не вплатили би своїх пожертв на пам'ятник Т. Шевченкові.

У стіп пам'ятника, на висоті сходів, пониже постументу, буде вмурована бронзова пушка з поіменною лістою всіх жертводавців. Надійшов тепер такий момент, що цей обов'язок треба виконати.

ся вихована при Українській Православній Церкві і при товаристві молоді СУМК. Була на курсах у Вінніпегу два роки в Колегії Св. Андрея. Була при СУМК секретаркою, а також головою. Завдяки родичам, школі і інститутам виробила собі вже в молодечім віці добрий характер. Бо своїй професії обняла посаду учительки біля Торонта в Савт Гіл Бордоф Едюкейшон.

Приятелі бажають їй добрих успіхів в її професії, а на дорозі дають маленьку пригадку. Пам'ятай, що молоді літа — це найкраще добро твоє. Шаслива будеш, коли використаєш дане добро, а до цього чесноту і точність.

На тебе з надією дивляться не лише родичі, але також і українська громадскість. Отже не розчаруй свого народу, але стань солідно при нім, бо лише тоді зможеш принести славу собі і своєму народові, а канадійському загалові честь і користь.

Приятель

Елизабет Бонд

Пані Елизабет Бонд, здобула нагороду ІОДЕ в сумі 200 дол. за найкраще оповідання

під час цього річного конкурсу, що його щороку влаштовує торонтонський відділ цієї організації.

Нагороджене коротке оповідання було написане як студійне завдання авторки під час її предмету "як писати для журналів" в рамках програми вечірніх курсів Торонтонського університету.

Критичний розгляд цього оповідання та поправки здійснено під наглядом пані Маргарети К. Зіман, яка веде цей університетський курс; пані Зіман є водночас редактором "Канадійської Сцени" — інформаційної служби.

"К. С".

ПРИМІРНІ ХРЕСТИНИ

Едмонтон, Алта.

В неділю, 4-го вересня, 1960 року, відбулася в домі д-ра Богдана й пані Йозефи Михайлишинів радісна подія-хрещення їх третього сина Петра Богдана. Чину хрещення довершив Преосв. Владика Андрей, Єпископ Едмонтону й Західньої Канади УГПЦ, в сослуженні дяка п. Петра А. Пауша. Хресними батьками були: пані Маріянна Довгонюк, п. Петро І. Михайлишин, пані Павліна Стечишин і пан Петро Федько. Після хрещення Владика Андрей сказав коротке слово про значення самого чину й про влучний вибір імен для наймолодшого в цій хвилині члена Церкви, Петруся Богдана. По багатій вечері, хресний батько, Петро І. Михайлишин, що спеціально прибув з Форт Вілліям, Онтеріо на це родинне торжество, зробив заклик, щоб цю казію відмітити збіркою на українську пресу. Учасники зложили 26 дол., з цього призначено: 15 дол. на "Український Голос"; 6 дол. на "Промінь" і 5 дол. на "Вістник". Таким чином гості д-ра і пані Михайлишин виявили пошану до них і скріпили найкращі свої побажання на щасливе майбутнє для ново-охрещеного Петра Богдана.

НАРЕШТІ: ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

Лист з Торонта

Ідея т. зв. Вишиваних Вечерниць, на яких пані демонструють невмирущість української творчості та її життєздатність навіть у добі вишуканого комфорту й найбільш елегантної моди, була нарешті реалізована нашим жіноцтвом і в Торонті. Вперше в суботу 17 вересня ц. р. Жіноча Організація Шпиталю св. Андрея під головуванням пані д-р Віри Кос відбула такі вечерниці в залі Палас Пір-у над озером Онтеріо і були великим успіхом ініціаторів та організаторів тієї імпрези.

Вишивані Вечерниці були не тільки вечерницями. Це був вечір, на якому зручно пов'язано нашу народню ношу й вишивку з товариською культурою, веселим словом (пані Віра Кемпе) і доброю танковою музикою (п. Костюк із своєю оркестрою), а прийвні на них могли відновити свою пошану до призабутої української ви-

шивки в одязі жінки і чоловіка. Те, що на залю прибуло більше пів тисячі українців, у тому більш сто жінок у народних строях, вишиваних блюзочках і суконках і яких тридцять чоловіків у вишиваних сорочках, каже найкраще, яке значення таких вечерниць.

Окреме жюрі зі знавців народнього мистецтва та жінок-мистців (пані д-р Зоя Плітас, Марія Велигорська і Марія Зелена та Галина Новаківська і Ірина Шумська-Мороз) обрали з прийвних 22 особи, що їх вишивані суконки та сорочки варті були уваги й підкреслення. Одинадцятьоро з них дістали окремо нагороди, фондівані нашими фірмами Українське Мистецтво, Мак, Алфа Фирничер, Е. Думин Ко, Орбіт, Арка, Мона Ліза, Коллет та мистцем Я. Гніздовським, одинадцятьоро інших були відзначенні і вирізнені. Першу нагороду дістала студентка Оксана Жолкевич, за якою чергою

пішли пані Валентина Цурковська, п-во Ірина і Орест Павлів, пані Марія Лотоцька, пані Марія Шиманська, пані Олена Бабиченко, пані Соня Юрчук, панна В. Павлишин, та п-во Іванка і Петро Ячики.

Всі пані, що дістали нагороди, мали суконки, які сміло могли б прикрашувати перші сторінки жіночих журналів, це були зразки безсмертної і вічної помисловости, елегантії та практичности водночас.

Вирізнені на Вишиваних Вечерницях були: п-во Леся і Богдан Миндюки, п-во Ганна і Омелян Дрогобицькі, пані д-р Ганна Янішевська, панна Богданна Кулеба, пані Емілія Мельник, пані Ярослава Винницька і пані д-р Віра Кос.

У час вечерниць знаний збірач народної ноші, д-р Ілля Вахна зарепрезентував прийвним на павзі між танцями показ на екрані чудових народних строїв з усіх областей України, актор пані Віра Кемпе

З Вишиваних Вечерниць у Торонті

Фото С. Кутовий, Торонто.

ПРОЩАЛЬНА ГОСТИНА

Портедж ля Прері, Ман.

Люди, які належать до одної організації, або одної громади зживаються з собою; їх лучать спільні інтереси. Коли ж життєві обставини заставляють покидати одну місцевість, щоб переїхати до іншої, ті, що лишаються, відчувають, що від них відходить член, чи членка, які збагачували їх громаду своєю активною працею і стараються в якийсь спосіб висловити бодай скромну вдячність та оцінити працю таких членів.

Такі думки наворачтались нам на думку коли ми — члени церковної громади УГПЦ і членки відділу Союзу Українок Канади ім. О. Кобилянської у Портедж ля Прері прощали прийняттям наших довголітніх і заслужених членів, як церковної громади так і жіночого товариства.

Пані Стеблецька це одна з провідних жінок нашого відділу, яка дала багато свого часу і своєї праці для розвитку нашого громадського життя.

Прощальне прийняття улаштували зібрані гості в домі п-ва Стеблецьких 26 вересня з відповідною на такий час програмою. В часі гостини п-ва Стеблецьких привітав п. Іван Жучкан, побажав ім щастя і здоров'я в новій місцевості а пані Люба Ткачук вручила ім на пам'ятку подарунок. Пан Петик підніс заслуги п-ва Стеблецьких для своєї громади і для свого народу взагалі.

На заклик пані Єлисавети Жучкан присутні зложили з тої нагоди жертву на Колегію св. Андрея у Вінніпегу 12 дол.

П-во Стеблецькі зложили подяку всім присутнім, оцінюючи таку пам'ять про них. П-во Стеблецькі ви-

їжджали на якийсь час до Брітіш Колумбії з наміром колись повернутись знов до Портедж ля Прері, де провели вони багато гарних років свого життя.

Єлисавета Жучкан

34-ті РОКОВИНИ ЖІНОЧОГО Т-ВА В ЕДМОНТОНІ

Відділ Союзу Українок Канади при Катедрі св. Івана в Едмонтоні щороку відзначає роковини свого заснування. І цього року відділ святкував свою 34-ту річницю в неділю 28-го серпня. Як вже увійшло в традицію нашого відділу зараз по святій Літургії Прот. М. Фик відслужив Панахиду за членок, які відійшли на вічний спочинок. Участь в Панахиді взяли всі громадяни, які були в церкві. Співав Катедральний хор а світло тримали членкині відділу, яких було около 100.

По обіді, в годині 4.30 по полудні українська радіо-програма була присвячена нашому відділові з нагоди святкування річниці. Пані Анна Мельник виголосила цінну доповідь про наші завдання, досягнення і значення організації для жіноцтва.

Вечером в катедральній залі відбулася святочна програма і чайне прийняття. Пані Емма Верхомин, голова ювілейного комітету, в який входили пані: Анна Особа, Марія Солован, Марія Гавриш і Домця Члядин, перекладали програмою. Прот. М. Фик відкрив святочну програму молитвою і побагословив наше свято. В своїм короткім слові о. Фик сказав, що він подивляє ту велику працю, яку жіноцтво при Катедрі робить. Дальше сказав, що відділ повинен дати собі визов на будуче придбати якнайбільше молодих членкинь які б причувалися до громадської праці.

Відтак пані Верхомин в своїм вступнім слові сказала, що такі свята як ювілей нашого відділу є важними подіями в нашій організації, бо дають можливість зробити підсумки праці та його осяги та застановитися яка наша дорога на будуче.

Слідуюча бесідниця була пані Софія Гриник, голова Відділу. Інші промовці були: пані Стефанія Пауш, голова Союзу Українок Канади, яка зложила привіт від центральної управи. Пані Калина Засійбіда, голова провінційальної ексекютиви на Алберту; пан Н. Боднар, голова церковної громади при катедрі св. Івана; пан К. Теличко, голова льокального відділу ТУС.

З Вишиваних Вечорниць у Торонті Фото С. Кутовий, Торонто.

весь час тримала залу в веселому настрої своєю конференсієркою, а оркестра і буфет доповнювали вечір, — один з кращих, які наша громада будь коли мала. Заля мала також небуденний вигляд: Крім нагороджених і відзначених були на ній ще яких 100 осіб у таких чи інших народнім строю (найкращі — гуцульські строї панства Карчемних з Гримзбі та пані І. Мошук-Бульчак) або в вишиваних суконках чи сорочках, які разом з добрими вечірними строями решти публіки творили справді рідко бачену картину. Серед привяних були численні наші громадські і культурні діячі, отці у виши-

ваних кольоритах, лікарі і численні бизнесмени, врешті наші спортсмени і студентська молодь.

Вечерниці, дарма, що перші, мали повний успіх і причинилися до збільшення фонду на Шпиталь св. Андрія. Але крім цього вони дали початок добрих і потрібних традицій в Торонті: влаштовувати такі вечерниці в столиці Онтеріо кожного року та репрезентувати на них і своїм і чужим зразки нашої народної творчости в модернім пристосуванні і нашу добру та товариську культуру.

А. Курдик

З роковин жін. тов. відділу Союзу Українок Канади в Едмонтоні. Перший ряд сидять зліва направо пані: Павліна Конашевич, Калина Засійбіда — голова пров. ексекютиви на Алберту, Емма Верхомир — голова Комітету, Софія Гриник, голова відділу, Стефанія Пауш — голова Союзу Українок Канади, Василина Леськів.

Другий ряд зліва направо: Анна Особа, Анна Цибак, Марія Гавриш, Домця Челядин, Марія Солован, Софія Василишин.

До нашого відділу належать членкині, які є від самого початку його заснування як також і вписуються нові членкині кожного року. Є і членкині, які прийшли з відділів в інших місцевостях і непереривали свого членства при Союзі Українок Канади. Цього року наш відділ відзначив двох переходячих членкинь а ними є пані: Павліна Конашевич і пані Василина Леськів.

Пані Анна Цибак представила пані Конашевич і сказала, що вона належить до тих скромних і працюючих членкинь, без яких ніяка організація не може існувати. Пані Конашевич почала свою працю ще дівчиною в Фрейзер Вуд, Манітобі, відтак перенеслася до Ітонія, Саскачеван і там разом з іншими жінками в 1932 р. заснували жіноче товариство, яке і того самого року записалося до Союзу Українок Канади. В 1946 п-во Конашевич прибули до Едмонтону і пані Конашевич включилася у наш

відділ. Панство Конашевичі виховали 4 дітей, найстарший син отримав ступень магістра в фізиці. Пані Конашевич подарувала 25 дол. на Фонд Фундації ім. Наталії Кобринської з нагоди її 25-літнього членства при Союзі.

Пані Софія Василишин представила пані Леськів, яка почала свою громадську працю в Спеден, Алберті 1932 року, коли там зорганізувався відділ Союзу Українок Канади пані Леськів брала участь в провіді того ж відділу, будучи два роки головою а чотири роки касіркою. Вона також посвячувала багато часу для загального добра громади. В 1948 р. п-во Леськові переїхали до Едмонтону і тут пані Леськів вступила до відділу при Катедрі і бере участь в різних комітетах. Панство Леськові виховали двоє дітей, які також беруть живу участь в нашій громадській праці. Дочка, пані Анна Скуба є головою комітету дитячого садка при Відділі як також є голо-

вою базарового комітету. Пані Леськів подарувала 25 дол. на Фонд Фундації ім. Наталії Кобринської з нагоди її 25-ліття членства при Союзі Українок Канади.

В програму свята також входили дві мистецькі точки а саме: вокальний дует, який відспівали панночки: Леся Гуменна і Катерина Руснак та український танок „Чумак” відтанцював Василько Базюк. На піані пригравали пані Олександр Машенко і Мирослав Куць.

Пані Марія Гавриш у своїм кінцевім слові відчитала імена всіх бувших голів, також подякував всім, що брали участь в програмі і всім присутнім за участь. Програма закінчилася відспіванням „Де згода в родині”.

Соціальний комітет подав смачну перекуску і свято закінчилося в гарнім настрою і великим задоволенням, що ще один рік праці при наших відділі закінчився успішно.

Наталя Базюк, коресп. секр.

ГРОМАДСЬКЕ СВЯТО

Промова через радіо-передачу, яку виголосила пані Анна Мельник в Едмонтоні.

Жіноче товариство при українській православній громаді св. Івана в Едмонтоні проіснувало 34 роки і з цієї нагоди воно сьогодні святкує роковини й відзначає їх, передачею цієї радіо-програми.

Жіноцтво згуртоване в цім товаристві має за собою великі заслуги перед сучасниками та наступними поколіннями.

Яку мету поставила вона перед собою? Поставити свій власний дім і родину на високому рівні серед українського громадянства в Канаді. Дати належне виховання дітям і молоді при Українській Православній Церкві — працювати для народу.

В скорому часі по своєму заснуванню жіноче товариство стало відділом організації Союзу Українок Канади. По сьогоднішній день воно провадить свою працю по лінії гаслам і директивам самостійницької ідеології.

На едмонтонський відділ зокрема мали свій вплив інститути Михайла Грушевського в Едмонтоні та Петра Могили в Саскатуні. Річні з'їзди, які відбувалися постійно в Едмонтоні та Саскатуні дали багато морального і національного підкріплення нашому членству. Прислуховуючись до високого рівня рефератів, беручи участь в дискусіях, допомогла не одній членці вибитись на добру провідницю.

Зокрема треба зазначити, що жіноче товариство, гуртуючись при Українській Православній Церкві (св. Івана) увійшло в тісну зв'язь з її прадідівською вірою. Отже духове скріплення канадської української громадянки є чи не найбільш важливим в нашій часі. Наша церква є необхідною для кожної з нас, коли хочемо вповні жити і діяти як жінки українського походження. На українську жінку спадає обов'язок зберігати свою віру серед нашого народу, через посередництво виховання дітей в любові до рідної церкви. Наші членки завжди були активними у церковному хорі, також цікавилися загальними релігійними справами. Через фінансові засоби, вони допомогли побудувати катедру.

Жіноцтво наше, має повне розуміння вартості виховання дітей в культурнім і громадським дусі. Для

того воно працює і в недільній школі. Воно зберігає релігійні, мистецькі, народні традиції, щоб все те передати нашим дітям і молоді. Започаткувалися садки для дошкільної та, щоб дати можливість маленьким дітям на відповідне підготування в рідній мові.

Треба було подбати і про українське народне мистецтво, щоб його зберігати та ще і познайомити з ним наших співгромадян. Для цього річично в нас улаштовують чай з виствами, де має нагоду пригланутись наша молодь і співгромадянки на ручне мистецтво.

Недавно централь Союзу Українок дала гочин до створення видавничого фонду під іменем Наталії Кобринської. Едмонтонський відділ дуже широко на цей проект відгукнувся і зложив поважну жертву. Союз видає дуже цінні матеріали для дітей і старших. Жіноче товариство постійно дає фінансову підтримку українській бібліотеці ім. Р. Гонсета при Альбертському університеті.

Наша організація переходить в ту стадію свого існування, коли треба нам якнайбільше духово-національно розвиватися. Про те треба сильно подбати, щоб наша майбутність була світлою. Треба випустити якнайбільше наших літературних скарбів у світ. Найперше взятись і самим над собою попрацювати, читаючи нашу пресу і цінні книжки наших письменників. Добре писане слово є живим і діючим.

Конечним є для нас, якнайбільше присвятити увагу нашій молоді а головню заохочувати її до рідної мови, та зацікавити її українською літературою.

По наших вищих школах і університетах є можливості для неї поборити знання з українознавства. Коли захоплюються не-українські учителі нашими літературними скарбами, та тим більше повинні наші молоді наукові сили. Нездоровим явищем є заступатись ким іншим, але треба вірити у свої власні сили.

Присвятім увагу нашому жіночому журналові „Промінь“, даючи йому всяку підтримку. Нехай він завжди буде проміням в наших домах в повному значенні того слова і його назви, яку він має. Без преси жален народ, жадна організація не може проявляти себе. І тому є дуже важним, щоб число передплатників та читачів збільшувалось.

Українська преса висвітлює події

з українського життя. Ні радіо ні телевізії ані англійська преса її не заступить. Український дім не може бути культурним, гідним поваги без своїх часописів і книжок.

В сучасному світі темою дня є освободження народів, та боротьба за самостійність. Безумовно, що тут до великої міри діє свідоме жіноцтво, яке виховує свій народ до цього прагнення.

Кожна свідомо українка в Канаді має до певної міри цей обов'язок до виконання супроти українського народу, який знаходиться поза межами вільного світу.

Українська жінка має нагоду виявити себе многогранно в канадському житті, без найменшого страху, коли вона буде вповні віддана українським інтересам. Вона стане повновартісною громадянкою.

Наші піонери, наші батьки і матері вкладали дуже багато праці в канадську економічну господарку. Від нас і від тих що по нас наступлять буде залежати як забагато ми вложили у все канадське життя те, що представляє духову вартість людини та надії.

Нехай це буде наш визов до 50-тої річниці нашої організації.

Кінчаю цитатом „Розгублені листочки“ Уляни Кравченко.

„Життя, ключ срібlistого джерела, не сміє в застою лишитися... В поступі сила! З непоборною силою звертаємося вище, дальше вперед, нічого нема настільки скінченного, щоб достойне було лишитися без зміни“.

А. Мельник

РІЧНІ ЗВІТИ

НЮ ВЕСТМІНСТЕР, Б. К.

Відділ ім. Л. Українки

Діяльність відділів Союзу Українок Канади характеристична по всій Канаді бо зосереджені вони головню при церковних громадах, з якими в повній гармонії наше жіноцтво будує церковне й громадське життя, пов'язуючи рідне й гарне з корисним.

За минулий рік, до часу звітування — відбулися 12 місячних, 1 річні 2 надзвичайних зборів і 4 наради. Відділ, як щороку організував осінній базар, кілька бінго з розіграшкою подарованих членкинями річей, улаштував спільну св. вечерю й свячене, відбув два пушення-бенкети і

Для наших господинь

ГОРОДНИЙ ЧЕМПІОН

Користь вітамінів оцінили всі. Багатим джерелом їх є ярина, або городина. Особливо велика кількість вітаміну С є в перці, який за це по праву називають „Городним чемпіоном”. 1 унція солодкого або гіркого перцю становить денне запотребування дорослої людини вітаміну С. Це червонолиций красунь залишив далеко позаду себе і цибулю, і салату, і капусту, і помідори.

У перці багато вітаміну Р, що запобігає крововиливу. Він багатий на каротин, але містить і вітамін групи

В. Вітаміни добре зберігаються і в стравах, приготованих з перцю. Він поживний і заслуговує на увагу в куховарені.

Солодкий перець фарширують мясом, морквою, рижом, смажать, тушкують і запікають. Свіжий перець іде для виготовлення салату і гарніру (прикрашування).

З нього можна приготувати поживні котлети. Особливо добре їх роблять в Болгарії. Перець печуть, знімають скоринку, вичищають насіння і дрібно ріжуть. Додають одно яйце, сіль а також на бажання 1

склянку покритої бриндзі. Потім поступово сиплять потовчені сухарі, муку і замішують густу масу; з неї роблять котлети, які смажать на олив.

На зиму болгарські жінки заготовляють печений червоний перець: підпечені перчинки залишають на одну ніч у каструлі (банячок), яку ставлять похило, щоб відцвів сик. Потім перець кладуть у склянні баньки, пересипають кожний шар петрушкою, сіллю, часником. Все це заливають остиглим росолом (переварити 1 літру оцту з $\frac{1}{2}$ склянкою

кілька менших забав та принагідних чайних вечорів.

Перед Великоднем традиційно переводиться розпродаж писанок і святочного печива. Відділ влаштовує громадські обіди, як прим. з нагоди Візитатії Преосв. Владики Андрея й інших прийняти, а в протягу 2-ої половини року майже стало по Богослужбах, перед зборами громади, членки відділу або СУМК — приготувляють перекуски.

Під культурним оглядом наше жіноцтво брало активну участь у спільнім Шевченківськм святі, опікується школами, яким уможлиблює улаштування „Гостини Св. Миколая” і свята День Матері.

Відділ належно кооперує з новозаснованим відділом СУМК.

По набутті громадою площі з хатою — наше жіноцтво доложило дуже багато дарової праці при урядженні нового приміщення для Богослужбових і громадських потреб. Відділ постарав майже все потрібне начиння для кухні й столів та найкращіше для резиденції священника. Через свої комітети відділ дбає про красу Св. Престолу й відвідує хворих.

Словом — в рамках можливости наше жіноцтво виконує все, що турбує матір у родині, це в тісній співпраці з громадою й о. настоятелем, і з гарним бажанням скріпити наше церковно-громадське життя у Нью-Вестмінстер — Бирнабі, Б. К. морально й матеріально.

До заряду на 1960 рік увійшли слідуючі пані: голова — К. Деміон, за-

ступниця — П. Гунчак, секретарки: коресп. доброд. К. Дебрин, рекордова — доброд. Гикава, фінансова — А. Кравчук, касієрка — О. Мороз.

Сестриці: Г. Лалюк, М. Ракочі, Г. Гапей; господині: К. Коропотницька, Г. Гладій; комітет для відвідування хворих: добр. К. Дебрин, П. Гунчак, М. Ракочі.

Число членок під цю пору 28.

К. Деміон, голова

К. Дебрин, коресп. секр.

МУСІДОРА, АЛТА.

Відділ ім. Л. Українки

Річні збори товариства відбулися 4-го грудня 1959 р. в Народнім Домі ім. Івана Котляревського. Діяльність товариства: в році 1959 відбулося 9 зборів і 1 засідання заряду, т-во приготувало 2 обіди, відсвяткувало свято Лесі Українки, на яким кілька членок читали твори Лесі Українки. Разом з церковною громадою вітало т-во на свято Богородиці, Преосв. Владику Андрея.

Для придбання фінансів, товариство подає перекуски під час забав. Мало продажі паїв і гру у карти, зробило ковдру та продавало тикети на її розігравку. Мало 2 рази пироги пущення. Товариство зложило жертви на слідуючі цілі: на місцеву церкву дало 40 дол., купило полотна і інші речі до церкви, заплатило \$33.45. На журнал „Промінь” дало 20 дол. і майже кожна членка запернумерувала для себе журнал. Дало 10 дол. на Червоний Хрест, виплатило бюджет до централі, 5 дол. на організаційний фонд, 5 дол. на сте-

пендіний фонд, 10 дол. на фонд Українським Інвалідам.

Купило товариство 6 членкам дарунки, які відійшли від товариства, і купуємо квіти хворим членкам до шпиталю. Придбали більше начиння до товариства.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося	\$ 97.65
Приходи в 1959 р.	721.89
Розходи в 1959 р.	464.71
Осталося в банку	257.18

До заряду на 1960 рік увійшли пані: Елена Гринів — голова, Параска Ільків — заст. голови, Ольга Качмар — рек. секретарка, Марія Лизанюк — касієрка. Господині — Параска Ільків і Марія Костюк.

Кат. Мандрусак, уст. голова
Ольга Качмар, секр.

СІРКО, МАН.

Відділ ім. св. Ольги

Працю нашого товариства у Сір-ко в минулім році виконували членки по можливости своїх сил: т-во працює при церкві і помагає церковній громаді у всякій роботі. За рік товариство приготувало 3 обіди, взяло участь у відкритті нової церкви, святкували День Подяки. Т-во дало 100 дол. на церкву.

Заряд т-ва на 1960-тий рік — пані: Фрозина Сафрук — голова, А. Настюк — рекордова секретарка, Марія Персавич — фінан. секр., Лілія Черевайко — касієрка. Сестриці — Василька Мельничук, А. Костюк. Контрольна комісія — Василька Сафрук, Елсі Мельничук.

Фрозина Сафрук, голова
А. Настюк, секретарка

солі, зверху кладуть виноградне листя, притискають чимбудь тяжким. Тримують у сухому прихолодному місці.

Гіркий або гострий перець у вигляді порошку — корисна приправа до обіду. В цілому вигляді його використовують, солячи огірки, помідори, тощо.

Перець вимогливий до тепла, вологости і родючости ґрунту, проте його можна успішно вирощувати в холодніших кліматах. Дуже важливо вирощувати перець на місці, де він зберігає найкраще всі вітаміни.

Перець вирощують на городі як однолітню рослину. Насправді є він багаторічник. Гострі перці добре ростуть і плодоносять у вазонках в кімнаті. Кущ перцю з яскравими плодами на підвіконні — не тільки прикраса, а й своя добра приправа.

Б. Биков

ТЕЛЯТИНА В ШЛЯФРОЦІ

Добрый шматок телятини (лопатку) нашпигувати білою цибулею і засмажити. Тимчасом приготувати з 2 фунтів картоплі пюре, вбити в нього 2 яйця, додати трошки солодкої сметани, кусничок масла і посолити до смаку.

Мясо виложити в добре вимашений банячок, або „ровстер” поверх нього виложити пюре і посипати верх дрібно покришеною шинкою. Поставити все в піч; запікати поки не підрум'яниться.

(З угорських страв)

САЛАТА З КАПУСТИ ІЗ КВАСНОЮ СМЕТАНОЮ

(на 10 осіб)

- 1 велика головка твердої зеленої капусти
- 1 дрібно посічена цибуля
- $\frac{2}{3}$ горнятка дрібно посіченої сале-ри
- $\frac{2}{3}$ горнятка покраяного зеленого перцю
- $\frac{2}{3}$ горнятка на грубо тертої моркви
- $\frac{2}{3}$ горнятка покрайної редьочки
- 1 горня квасної сметани
- $\frac{1}{2}$ ложечки цукру
- 2 ложечки соли
- 2 ложечки оцту

Свіжий, або презерований ананас Великий начинювані оливки

Великі дозрілі оливки з кістками. Пошаткувати на дрібно 8 горнят

свіжої капусти. У великій мисці змішати — капусту та посічені — 2 ложкі цибулі, сале-ру, зелений перець, моркву і редьку. Поставити це все в холодильник.

У малій мисчині розправити квасну сметану, 2 ложечки дрібно посіченої цибулі, цукор, сіль і оцет, накрити і поставити в холодильник.

Перед поданням на стіл вибрати з холодильника, полити капусту ма-сою і злегка помішати.

Вистелити салатovu миску листям з капусти, (кілька листків свіжої ка-пусти виложити на кілька годин на-перед до холодильника). Виложити капустову салату на листя в мисці і верх прикрасити ананасом та дво-якими оливками.

Настя Сенів

МОКА ПЕРЕКЛАДЕНИЙ КЕЙК

- $1\frac{1}{2}$ горнятка пересіяної звичайної муки
- 2 ложечки порошку до печива
- $\frac{1}{2}$ ложечки соли до печива
- $\frac{1}{2}$ ложечки соли
- $\frac{1}{4}$ горнятка какао
- 2 стол. ложки споршкованої кави
- $\frac{2}{3}$ горнятка оливи
- 1 горнятко маслянки
- 1 ложечка ванілії
- 2 яйці
- $1\frac{1}{2}$ горнятка мілкого цукру.

Приготувати дві круглих 8 цале-вих бляшки і вистелити дно воско-вим папером.

До муки додати: порошок до пе-чива, соду до печива, сіль, какао і споршковану каву і все пересіяти разом два рази. Зробити в муці за-глибину (найкраще складники при-готовляти у великій мисці) і туди додати: оливу, маслянку і ванілію; змішати і добре вбивати. В окремій посудині вбити яйця і додаючи част-ками цукор і за кожним разом до-бре вбивати. Вбиті з цукром яйця додати до тіста і завивати поволі вбиті яйця в тісто та виложити на при-готовлені пательні. Пекти в темпе-ратурі 350 Ф. 35 до 40 хвилин.

Вибравши з кухні поставити кейк в бляшках на дротянку на 10 хвилин. Звільнити краї кейка від бляшки і виложити на дротянку, зняти воско-вий папір і лишити кейк, щоб охо-лонув. Середину і верх кейка покри-ти кавовим кремом.

КАКАОВА МАСА

- 1 білок з яйця
- $\frac{1}{4}$ горнятка води
- 1 горнятко (легко наповненого) жовтого цукру
- 1 стол. ложка споршкованої кави
- $\frac{1}{2}$ ложечки ванілії.

Змішати: білок з яйця, воду, жов-тий цукор, споршковану каву і да-ти до подвійного банячка. Вложити в киплячу воду на гарячу плиту і вби-вати вбивачкою аж маса почне до-бре гуснути. Зняти з вогню і додати ванілію, знов вбивати. Маса має ви-глядати як крем. Нею переложити кейк в середині, удекорувати зверху і по боках.

Департамент Публичної Обслуги, Монтреал.

МЛИНЦІ НА ДРІЖДЖАХ

Пачечку дріжджів розвести теп-лою водою, поступово додаючи 6 скляннок муки, щоб тісто було як сме-тана, посолити. Тісто підбивати, аж з'являться пухирці, поставити у теп-ле місце, накрити чимсь теплим. Че-рез 2-3 години, коли тісто підійде, пекти млинці на невеличких сково-рідах, помащених оливою.

Припис цей подано на 5-6 порцій. Подавати млинці з сметаною, або по-ливати гарячим топленим маслом.

К. Хмельська

ГОСПОДАРСЬКІ ПОРАДИ

Якщо гірчичя в слоїчку засохла, додати до неї кілька краплин оцту.

Якщо слоїк з презервою не даєть-ся відкрити, занурити слоїк накрив-ною вниз на кілька хвилин у теплу воду. Після того закрутка легко по-дається.

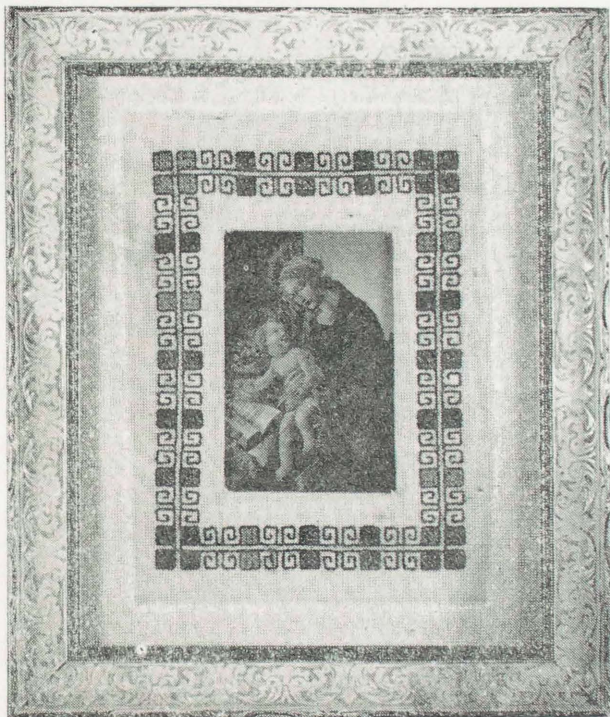
Щоб легше було витягти корок з пляшки, шийку її треба обгорнути гарячою полотниною.

Зів'яла зелень кропу, селери, пет-рушки знову стане свіжою, якщо покласти її у воду з оцтом.

Чистячи бурачки, не слід відрізу-вати корінці до кінця, бо під час ва-ріння буряк стратить червоний ко-лір.

Товщ при смаженні менше роз-брискується, якщо на сковороду по-сипати трохи солі.

Декоративна обвідка на образець

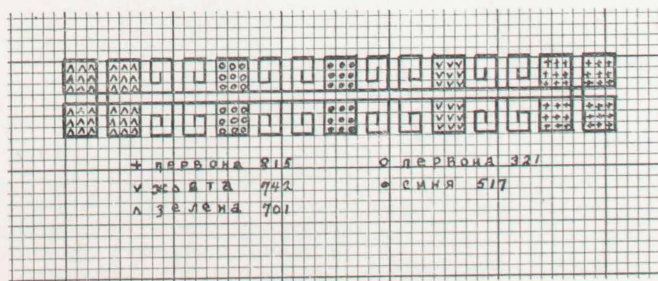
Ця вишивка є легка до виконання і надається на проєкт до навчання початкуючих вишивальниць. Добр. С. Юрківська цей образець виконала сама і, вживала для навчання сумківвок при Катедрі.

Взір — буковинський, виконаний хрестиками і позагліллям. Позаглілля виконується чорною ниткою.

Матеріал такий може бути панам, або так званий Hardanger Cloth.

До вишивання вживати нитки Д.М.С. 1. чорна 310, 2. червона 815, 3. червона 321, 4. жовта 742, 5. синя 517 і зелена 701.

А. Павлик, референтка Філії
Музею Союзу у Вінніпегу.

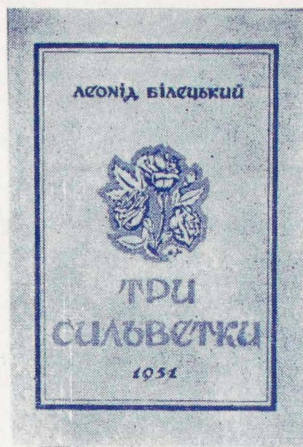

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльності "Чверть століття на громадській ниві". Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна \$5.00

Три силіветки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна \$1.50

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користують з цієї книжки.

Ціна \$1.75

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх примінення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 різних візців.

Ціна \$4.00

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bld.

—
Edmonton, Alta.